LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje 12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 32 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Antradienis, Balandžio (April) 28, 1970, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 59-ieji

KRISLAI

Darbas prasideda
Mojasi jį kryžiuoti
"Juodasis Kraujas"
"Skundų stalas"
Visur Amrikos ginklai
Tarybinis planas

— A. Bimba —

Žinoma, darbas dar tik prasideda. Bet jis jau tikrai prasideda. Spaudos Bendrovės Direktorių Tarybos sudarytoji Jubiliejinė Komisija jau atlaikė du posėdžius ir padarė visą eilę svarbių nutarimų "Laisvės" 60 metų gyvavimo sukakčiai atžymėti. Nutarta sudaryti visos šalies mastu Sponsorių (pritarėjų) komitetą. Ruošiami laiškai skaitytojams ir organizacijoms šio istorinio jubiliejaus reikalais. Galvojame apie išleidimą didelio formato leidinio, kuriame bus proga kiekvienam įsiamžinti — apie save parašyti, savo nuotrauką įsidėti.

Komisija darys viską, kad šis "Laisvės" jubiliejus pasiektų kiekvieną lietuvį. Pasitikime, kad visi laisviečiai pilniausiai kooperuos ir visais būdais jai padės.

Kaip žinia, Aukščiausiojo Teismo narys William O. Douglas yra vienas iš pažangiausių teisėjų. Bet jis dabar bėdoje. Prieš jį sukilo tamsiausios reakcijos jėgos. Kimba prie jo knygos, kurioje jis įdrįso pakritikuoti dabartinę santvarką ir užjausti tuos, kurie rimtai siekia svarbių reformų. Net 104 Kongreso Atstovų Buto nariai pasirašė skundą ir reikalauja, kad Douglas būtų iš Aukščiausiojo Teismo pašalintas.

Kongresas turi teisę ir galią tai padaryti. Bet reikia tikėtis, kad Douglasui pavyks ši reakijos kėsinimąsi atmušti. Jis yra įgudęs kovotojas.

Ką mes žinome apie taip vadinamą "Juodąjį Kontinentą" arba Afriką? Labai mažai. O Afrika atbunda ir kovoja už vietą saulėje.

Labai gerai, kad Literatūros Draugijos Centro Komitetas nutarė šiemet nariams duoti įžymiojo žurnalisto Alberto Laurinčiuko įspūdžių iš kelionės knygą "Juodasis Kraujas." Tai viena iš pačių geriausių ir įdomiausių knygų. Knyga labai paįvairinta gausa nuotraukų apie Afrikos juoduosius žmones ir jų gyvenimą.

Už dienos kitos knyga bus išsiuntinėta kuopoms. Žinoma, knygą gaus tiktai tie nariai, kurie bus pasimokėję duokles už 1970 metus.

Atrodo, kad be griežčiausios kovos negalima mūsų mokyklų sistemoje pasiekti nė mažiausios reformos. Antai, seniai Manhattan George Washington High School moksleiviai ir jų tėvai reikalavo, kad mokykloje būtų pastatytas stalas, prie kurio sėdėtų vienas mokytojų ar šiaip koks mokyklos pareigūnas, kuriam moksleiviai arba jų tėvai, reikalui esant, galėtų pasiskųsti.

Bet Apšvietos Taryba visomis keturiomis tam priešinosi. Moksleiviams kitos išeities nebeliko, kaip sukilimas. Na, ir jie sukilo. Mokykla buvo kelioms dienoms uždaryta.

Tik dabar Apšvietos Taryba "susiprato" ir Skundų stalą mokykloje įsteigė. Vaikai ir jų tėvai nurimo.

Nebūtų jie griežtai kovoję, nebūtų jie sukėlę riaušių, nebūtų pasiekę nė tokios mažos reformos.

Nors Kongreso yra nutarta Graikijos militariniam režimui ginklų davimą sulaikyti, bet Pentagonas šiomis dienomis ginklų davimą dar padvigubino.

Dabar iš Washingtono pereitą ketvirtadienį atėjo dar du pranešimai: Amerikos ginklai iš Pietų Vietnamo jau plaukia Kambodijos militaristams, o Amerikos ginklai ir kariniai lėktuvai jau skubina į Trinidadą-Tobagą padėti valdžiai malšinti sukilimą.

Visur Amerikos vadai kiša nosį, visur švaistosi ginklais...

Tai buvo, rodos, 1959 metais, kai Tarybų Sąjunga pasiūlė Amerikai ir visam pasauliui pilno ir visuotinio nusiginklavimo planą. Kokia būtų buvusi laimė, jeigu šis planas būtų buvęs priimtas ir vykdomas. Deja, jis nebuvo priimtas.

Puiku, kad Tarybų Sąjunga žada savo pasiūlymą panaujinti. Nejaugi vėl šis protingas sumanymas tokio pat likimo susilauks Amerikos ir kitų pasaulio kapitalistinių jėgų rankose. Pamatysime...

Tailando kariuomenė prie Kambodijos rubežiaus

Tailando premjeras Kittikačorn prisipažino, kad jo įsakymu Tailando kariuomenė buvo pasiųsta prie Kambodijos rubežiaus "saugumo sumetimais."

Prieš savaitę laiko, kai Kambodijos diktatorius gen. Nol prašė Nixono daugiau ginklų kovai su partizanais, tuomet prez. Nixonas priminė Tailandui, kad jis ateitų padėti Kambodijos militarinei valdžiai.

Dabar Tailandas kaip tik daro tai, ko Nixonas pageidavo. Saigono militaristai taipgi padeda Kambodijos militaristams kariauti su partizanais.

Didelės sumos erdvės programai

Washingtonas. — Nežiūrint to, kad Amerikos žmonių svarbiausiems socialiniams reikalams trūksta lėšų, tiek vyriausybė, tiek Kongresas skiria milžiniškas sumas erdvės programai. Antai, National Aeronautics and Space Administration gauna daugiau, negu prašo pinigų. Vyriausybė pasiūlė Kongresui, kad tam reikalui paskirtų 3.33 bilijono dolerių, bet Atstovų butas nubalsavo skirti 3.6 bilijono dolerių, arba $268,000,000 daugiau!

Buvo manyta, kad nepasisekimas su Apollo 13 misija nors laikinai sumažins erdvės programai išlaidas, bet kongresmenai yra paveikti kaip tik priešingai.

Manoma, kad ir Senatas tą sumą užgirs.

Poughkeepsie, N. Y. — Daugiau kaip 200 katalikų kolegijoje studentų klausėsi prof. Aptheker kalbos. Tai pirmu kartu komunistų kalbėtojas čia kalbėjo.

Švedija remia saugumo konferenciją

Stockholmas. Švedijos užsienio reikalų ministras Nillsson užrekordavo savo šalį, kaip sutinkančia dalyvauti Europos saugumo konferencijoje, įvyksiančioj Prancūzijos mieste Strasbourge.

Konferencijos šaukimą suplanavo Europos socialistinių šalių Varšuvos Paktas. Dauguma Europos valstybių nusitarė dalyvauti konferencijoje. Tai didžiulis taikos laimėjimas.

Streikuoja 23,000 gumos darbininkų

Akron, Ohio. — Paskelbė streiką daugiau kaip 23,000 Goodyear Tire & Rubber kompanijos darbininkų dešimtyje valstijų.

Jie reikalauja pakelti algas iki pragyvenimo pakilimo lygio. Nors unija laimėjo prieš trejetą metų algų pakėlimą 11 proc., bet tuo pačiu laiku pragyvenimas pakilo 15 proc. Todėl jie kovoja už algų priedą.

Atidengta memorialinė lenta

Vilkaviškis.—Kybartų geležinkelio stotyje, pro kurią 1895 metų rugsėjo 7 d., grįždamas iš užsienio, pravažiavo V. Leninas, šiandien iškilmingai atidengta paminklinė lenta. Iškilmėse dalyvavo Vilkaviškio rajono ir Kybartų miesto vadovaujantys partiniai ir tarybiniai darbuotojai, darbininkai, aplinkinių kolūkių žemdirbiai, inteligentijos atstovai, moksleiviai.

Šia proga čia įvyko mitingas. Paminklinę lentą atidengė Lietuvos KP CK biuro narys, Lietuvos TSR Liaudies kontrolės komiteto pirmininkas A. Barauskas.

Washingtonas. — Šeši buvę valdžios pareigūnai, dabar dirbantys Gynybos Departamente, gauna algas, kurios viršija $50,000 į metus. Kai kurie užsidirbo iki $97,500, tai yra didesnė alga negu prezidento.

ALA GERAI KOVOJA UŽ TAIKĄ

Atlantic City, N. J.—Jungtinės Automobilių Darbininkų unijos sekretorius-iždininkas Emil Mazey raportavo konvencijoje, kad vienas didžiausių Alliance for Labor Action (ALA) pasiekimų — įtraukimas 4 milijonų organizuotų darbininkų į kovą už taiką.

Apie 3,300 automobilių darbininkų unijos delegatų tą pareiškimą sveikino ir pasižadėjo tęsti kovą už karo baigimą Vietname.

Mazey nurodė, kad ALA pasisakė prieš antibalistinių raketų sistemą, aktyviai dalyvavo moratoriumo taikos judėjime.

Taivano studentai piketavo Nixoną

Washingtonas. — Taivano studentų grupė piketavo Baltuosius Rūmus, protestuodami prieš Čiang Kai-šeko vyriausio sūnaus čia atvykimą. Jie nurodė, kad jis yra paskirtas būti diktatoriaus Čiang Kai-šeko įpėdiniu ir bandyti Kiniją užkariauti.

Studentai reikalauja Taivanui apsisprendimo teisės ir demokratijos, kad Čiang Kai-šeko diktatūra ten būtų panaikinta.

PANAIKINTAS TARNYBOS ATIDĖJIMAS

Washingtonas. — Prezidentas Nixonas savo patvarkymu atima teisę iš jaunų vyrų reikalauti militarinės tarnybos atidėjimo dėl darbo arba užsiėmimo, ir dėl to, kad jie vedę ir turi šeimas. Iki šiol jie tokią teisę turėdavo ir naudodavosi.

Taip pat prezidentas planuoja tokią pat teisę atimti iš studentų. Daugelis studentų ta teise iki šiol pasinaudodavo.

Užgrobė Mafios vado nuosavybę

Livingston, N. J. — Federalinis taksų departamentas (Internal Revenue Service) užgrobė 17.62 akro žemės, priklausančios Ruggerio Boiardo, 80-mečio Mafios vado.

Boiardo skolingas $527,863.59 už nesumokėtus taksus, kurie susikaupė iš jų lošimų (gambling) įeigų balandžio 1966 iki vasario 1967.

Jeigu skola nebus sumokėta per 30 dienų, valdžia galės parduoti užgrobtą žemę.

Šeši vaikai ir tėvas žuvo gaisre

Camden, N. J. — Balandžio 22 d. kilus gaisrui jų name, žuvo šeši vaikai ir tėvas.

Vaikų motina Virginia McCann, 33 metų, matyt, buvo išstumta savo vyro pro langą, ir taip liko gyva, nors randasi kritiškoje padėtyje ligoninėje. Vyro amžius 37 metai, o vaikučių—nuo 1 iki 9 metų.

Cairo, Egiptas. — Jungtinė Arabų Respublika čia Pietų Vietnamo Laikinosios revoliucinės valdžios atstovybę pakėlė į ambasados statusą.

V. Gomulkai įteiktas Lenino ordinas

Kremlius.—Pažymint didžiulius nuopelnus, vystant brolišką Tarybų Sąjungos ir Lenkijos Liaudies Respublikos tautų draugystę ir bendradarbiavimą, taip pat atžymint ilgametį aktyvų dalyvavimą pasauliniame komunistiniame judėjime, šešiasdešimt penktųjų gimimo metinių proga TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsaku LJDP CK pirmasis sekretorius Vladislavas Gomulka apdovanotas Lenino ordinu.

Balandžio 20 d. TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas N. Podgornas įteikė jam Kremliuje aukščiausią Tarybų Sąjungos apdovanojimą.

Susirinkusieji nuoširdžiai pasveikino draugą V. Gomulką garbingo apdovanojimo proga.

Kambodija jau gavus Amerikos ginklus

Pnompenh.— Kambodijos militarinė valdžia sako, kad ji jau yra gavus didelius Amerikos ginklų kiekius. Kaip žinia, ginklai jai pristatyti iš Pietų Vietnamo, su kuriuo Kambodija rubežiuojasi. Ji dabar galėsianti gerai apginkluoti savo armiją ir numalšinti sukilusią liaudį.

Pavojus 900 metų katedrai

Strasbourg, Prancūzija.—Oro užteršimas ir vibracijos nuo lėktuvų pagreitino Strasbourgo 900 metų katedros akmeniniam pastatui gesti.

Prezidentas Nixonas planuoja naują invaziją į Kubą?

Havana. — Kubos premjeras Kastro, kalbėdamas 5 žuvusių kareivių laidotuvėse, pareiškė, kad prez. Nixonas tikrai ruošia naują militarinę invaziją į Kubą.

Nixonas entuziastiškai pritarė Bay of Pigs invazijai, kuri buvo kubiečių sutriuškinta. Dabar iš Kubos pabėgusių gauja bandė įsiveržti į Kubą. Susirėmime su įsiveržėliais 5 kareiviai buvo užmušti. Taipgi žuvo keletas įsiveržėlių, kiti sumti, o likučius gaudo milicija.

Įsiveržėliams nebus jokio pasigailėjimo, sako premjeras Kastro. Jie bus sunaikinti, kaip buvo sunaikinti Bay of Pigs įsiveržėliai prieš keletą metų.

Už tiesioginį prez. rinkimą

Washingtonas. — Senato Judiciary Committee rekomenduoja, kad būtų pakeista prezidento rinkimo sistema. Dabar išrenkami taip vadinami "rinkikai", kurie paskui susirenka ir išrenka prezidentą. Komitetas siūlo, kad prezidentas būtų renkamas tiesioginiai, tai yra, kad rinkikų rinkimas būtų panaikintas, kad patys kandidatai į prezidentus būtų ant baloto.

Bet šis pakeitimas reikalauja Konstitucijos pataisymo. O tai ilgas procesas, gali nusitęsti keletą metų.

Nixonas ilgina karą

Washingtonas. — Taikos organizacijos, liberaliniai demokratai ir kai kurie senatoriai bei kongresmanai pareiškė, kad prez. Nixono pažadai ištraukti iš Vietnamo dar 150,000 karių iki kito pavasario rodo tai, kad karas gali būti pailgintas dar dviem metais.

Vietnamo Moratoriumo Komiteto koordinatorius S. Brown sako, kad Nixono kalba neprimtina taikos kovotojams, nepriimtina Amerikos žmonėms, kurie nori karą baigti dabar.

Amerikiečiai domisi Lenino raštais

Maskva.— Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos nacionalinis pirmininkas Henry Winston pasakė, kad amerikiečiai vis daugiau ir daugiau domisi Lenino raštais, kad marksistinės-leninistinės knygos smarkiai platinasi.

Henry Winston su savo žmona ir generalinis sekretorius Gus Hall su savo žmona čia atvyko dalyvauti šimtmetinėse Lenino gimtadienio iškilmėse. Kompartijos vadovai aiškino, kad amerikiečiai taikos kovotojai mielai studijuoja marksizmą-leninizmą.

Atlanta, Ga. — Yerkes mokslinis centras prie Emory universiteto bando išmokslinti vieną 140 svarų šimpanzę rūkyti cigaretes. Vėliau jie duos jai rūkyti marijuaną, kad sužinojus, ar marijuana padaro kokią įtekmę į šimpanzės protą.

Į dvi dienas nukirto dvyliką lėktuvų

Saigonas. — Pereitą savaitę tik per vienas dvi dienas liaudiečiai iš antilėktuvų patrankų nukirto net 12 Amerikos lėktuvų. Vieni buvo nukirsti Pietų Vietname, kiti Laose. Du lakūnai žuvo, 10 sužeistų ir vienas yra dingęs be žinios.

Buvęs diktatorius Rojas pralaimėjo

Bogota.—Kolumbijos respublikos prezidentinius rinkimus laimėjo nacionalinio fronto kandidatas Pastrana Borrero, gavęs 22,000 balsų daugiau už buvusį diktatorių Rojas.

Rojas buvo pasigrobęs Kolumbijos valdžią 1953 metais ir išsilaikė ketvertą metų. Dabar bandė vėl patapti prezidentu, bet jam nepavyko.

Žuvų importas 1969 m.

Washingtonas. — Arti 74 milijonai gyvų žuvų ir apie 6 milijonai kitokių gyvūnų buvo importuoti į JAV 1969 metais.

Buvo importuota 73,694,996 žuvys, 1,938,533 žuvys su kiautais, 1,393,970 roplių.

T. Sąjungos delegacija iš dešimties narių

Maskva.—Čionai paskelbta, kad Tarybų Sąjungos vyriausybė siunčia į Jungtines Valstijas diskusijoms su žymiais amerikiečiais delegaciją iš dešimties narių. Diskusijos turi prasidėti šią savaitę.

Tarybinės delegacijos pirmininku paskirtas Mikhail D. Millioščikovas, Tarybų Sąjungos Mokslų Akademijos viceprezidentas.

Šias diskusijas rengia Fund for Peace. Manoma, kad diskusijos bus labai įdomios.

Bonna. — Vakarų Vokietijos premjeras Brandt pasiuntė laišką Lenkijos Komunistų partijos vadui Gomulkai. Brandt sako, kad V. Vok. nori sumegsti ryšius su Lenkija.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N.Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $9.00	Canada, Lat. Amer., per year, $10.00
United States, per 6 months 5.00	Foreign countries, per year, $12.00
Queens Co., per year $10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months $5.50
Queens Co., per six months $5.50	Foreign countries, 6 months, $6.50

Prezidento Nixono manevrai

DABAR jau visiems turi būti aišku, kad apie greitą baigimą karo Vietname negali būti nė kalbos. Tai aišku iš prezidento kalbos, pasakytos pereitą pirmadienį. Iš tikrųjų, prezidentas užtikrino, kad ir geriausiame atsitikime, pagal jo karo vietnamizacijos programą, dar ir už pilnų metų mes Pietų Vietname turėsime ir laikysime apie 300,000 amerikiečių kareivių. Jie gi, žinoma, ten sau ramiai barakuose nesėdės ir kortomis neloš. Jie kariaus. Eis baisūs, žiaurūs mūšiai. O tai reiškia, kad ir už metų dar vis tiek kas savaitė Pietų Vietnamo džiunglėse kris po apie šimtą jaunų amerikiečių.

Dar kad kaip, tai ir po pilnų metų laiko ne tik mes tebekariausime Pietų Vietname, ale dar karą išplėsime į Tailandą, Laosą ir Kambodiją. Savo kalboje balandžio 20 dieną prezidentas atvirai ir aiškiai tokią galimybę pabrėžė. Vėliausi gi pranešimai iš Washingtono skelbia, kad mūsų prezidentas gavo kitą ir labai skubų iš Kambodijos militarinės valdžios prašymą greičiausios jai pagalbos amerikoniškais ginklais. Ir priduriama, kad mūsų prezidentas rimtai svarsto skubinimąsi su tokia pagalba..

Bet kitas gal pasakys, kad mūsų prezidentas prižadėjo iš Vietnamo ištraukti ar atšaukti net 150,000 amerikiečių. Taip, prižadėjo. Bet kada? Tuojau? Ne! Nepažadėjo tuojau Amerikos jėgas Vietname sumažinti nė vienu kareiviu. Jis sakė, kad jeigu viskas eis, kaip jis planuoja, tai tiek bus amerikiečių jėgos sumažintos per ateinančius ištisus metus. Vadinasi, jis manevruoja. Jis turi visus metus laiko. Dabar, tuojau, jam nereikia atšaukti nė vieno kareivio. Na, o Amerikos ir viso pasaulio žmonės tegu džiaugiasi ir gyvena iliuzijomis, kad mūsų prezidentas stengiasi iš šio karo pasitraukti. Žiūrėkite, jis žada net 150,000 sumažinti Amerikos jėgas! Ko dar jums daugiau reikia!

Ypač Amerikos žmonės juo tikėkite ir pasitikėkite. Ir, žinoma, to nepamirškite ateinančiuose kongresiniuose rinkimuose. Nepamirškite į Kongresą pasiųsti kuo daugiausia prezidento partijos žmonių, kad jie jam padėtų šitą "taikos" planą pravesti gyveniman!

Ši prezidento kalba buvo smarkiai išreklamuota. Buvo žadama, kad joje jis paskelbs ištraukimą 50,000 amerikiečių iš Vietnamo **tuojau, dabar.** O paskui seks kiti ištraukimai ir tt. Koks Amerikos žmonių suvylimas!

Juk taip neleistina

Jungtinėse Valstijose yra nemažai kubiečių pabėgėlių. Ypač jų daug Floridoje. Jie, žinoma, tebegyvena viltimis, kad jiems pavyks susidoroti su Kubos socialistine valdžia. Jie netik turi tokių vilčių, bet ir aktyviškai to siekia. Šiomis dienomis gan skaitlinga jų grupė slaptai nuvyko į Kubą ir, sakoma, padarė nemažai žalos.

Mūsų valdžia gerai žino apie "Alpha 66" ir kitų panašių ginkluotų grupių egzistavimą Jungtinėse Valstijose. Bet jų neuždaro. Kodėl? Ar tai reiškia, kad yra planuojama nauja invazija į Kubą?

Tokia mūsų valdžios politika yra labai kenksminga, nesuderinama su gerais, sveikais tarptautiniais santykiais.

Senatoriaus pastaba vietoje

DŽIUGU, kad visoje šalyje staiga pasireiškė toks didelis susirūpinimas gamtos apsaugojimu nuo žalojimo. Gerai, kad visiems taip labai parūpo kova prieš oro ir vandens teršimą. Taip pat gerai, kad balandžio 22 diena buvo paskelbta "Žemės diena". Galime tik vieni kitus karštai pasveikinti.

Galimas daiktas, kad šis susirūpinimas turės teigiamą poveikį ypač miestuose. Galimas daiktas, kad nuo dabar gamtos apsauga pradės daugiau rūpintis ir įvairios valdiškos įstaigos.

Bet mums labai patinka niujorkiškio senatoriaus Jacob Javitz pastaba. Ji labai vietoje.

Stebėdamas šį visą sujudimą ir susijaudinimą, senatorius Javitz sako: Labai gerai ir labai gražu, bet aš bijau, kad mes galime pamiršti visus kitus dar greitesnius ir svarbesnius reikalus. Štai kai kurie iš tų reikalų: Vietnamo karas, miestuose lūšnynai ir kriminalizmas, milijonai alkanųjų ir tt.

Senatorius teisus. Iš tikrųjų, kai kam labai paranku numoti ranka į šiuos kitus reikalus, kai visų dėmesys nukreiptas į orą ir vandenis...

Maskva. — Čia mirė Argentinos Komunistų Partijos pirmininkas Victoro Codovilla, išgyvenęs 76 metus amžiaus.

Vermont universitete apie 700 studentų klausėsi marksisto dr. H. Apthęker kalbos apie marksizmą, religiją ir ateitį.

Kas ką rašo ir sako

NEPAISYMAS, APSILEIDIMAS IR GAL DAR KAS

Lietuvos "Valstiečių laikraštyje" skaitome tokį palyginimą tarp dviejų Molėtų rajono kolūkių:

"Draugystės" kolūkio žemės įvertintos 26 balais. To paties rajono P. Cvirkos kolūkio--21 balu. Jei "Draugystės" kolūkyje iš kiekvieno hektaro teprikasta po 42 centnerius bulvių, tai P. Cvirkos kolūkio žemdirbiai, turėdami blogesnes žemes, sugebėjo jų išauginti net po 216 cnt iš hektaro. "Draugystėje" vienam bulvių centneriui išauginti prireikė net 10.3 rb., o P. Cvirkos kolūkyje — tik 5 rb.

JIE PAMIRŠO, KAD ISTORIJOS NEGALIMA PAKARTOTI

Įvairių lietuviškų "veiksnių" ir "vaduotojų" desperatiškos galvos jau mojasi jungtis su kitais visais panašios politinės veislės sutvėrimais į "kryžiaus karą prieš komunizmą." Antai, Chicagos kunigų "Draugas" (balandžio 20 d.) savo žiniai uždėjo tokią antraštę: "Kryžiaus karas prieš komunizmą ir lietuviai." Po demonstracijos Washingtone buvo keli šūkiai prieš komunizmą bei už pergalę Vietname. Mūsų veiksniai, jų atstovas siūlo į "Kryžiaus karą' įsijungti ir lietuviams bei ypač mūsų jaunimui."

Iš žinios sužinome, kad Vliko Valdybos vicepirmininkas bei informacijos tvarkytojas J. Audėnas pareiškė, kad "Toks kryžiaus karas — sveikintinas šiame krašte reiškinys."

Atrodo, kad mes čia turime reikalą su naujais kryžiuočiais. Kaip žinia, anais labai senais laikais kryžiuočiai iš tikrųjų ruošdavo baisius, kruvinus kryžiaus karus. Tada jie būdavo vedami prieš pagonizmą. Dabar gi jie būsią skelbiami prieš komunizmą.

Visa bėda su Audėnu ir panašiais kryžiuočiais yra tame, kad jie pamiršta, jog tie kryžiaus karų laikai seniai praėjo, jog pastangos istorijos ratą pasukti atgal yra kvailiausias ir tuščiausias užsiėmimas. Šiais laikais, šiame šimtmetyje kalbėti apie skelbimą kryžiaus karo gali tiktai su sveiku protu atsisveikinę žmonės.

NE PRIEŠ ŽYDUS, BET PRIEŠ SIONISTUS

Prancūzijos Komunistų Partijos organas "Humanite" išspausdino straipsnį "Sionizmas ir antisemitizmas," kuriame sakoma:

"Vienas iš itin neleistinų Izraelio vyriasybės manevrų yra tas, kad ji kaltina antisemitizmu kiekvieną, kas Artimuosiuose Rytuose siūlo taiką be aneksijų, užtikrinančią teisę egzistuoti visoms šio rajono valstybėms. Todėl būtina išsklaidyti šį tyčia sumanytą painiojimą fašizmo pasireiškimo, su nepritarimu Goldos Meir vyriausybės veiksmams.

Mes, komunistai, esame prieš dabartinę Izraelio politiką, bet ne prieš šią valstybę arba jos liaudį. Mes nepritariame šiai politikai todėl, kad ji kelia grėsmę taikai visame pasaulyje. Mes smerkiame ne todėl, kad ponia Golda Meir—žydė. Lygiai taip pat mes smerkėme Kenedžio politiką ne todėl, kad jis buvo katalikas, arba Džonsono politiką, — kad jis protestantas. Bet argi ne tiesa, kad jeigu Niksonas būtų žydas, tai sionistai mus apkaltintų, kad mes solidarizuojamės su Vietnamo liaudimi... veikiami antisemitizmo?"

ŠTAI KĄ JIE MANO APIE SAVUOSIUS!

Gal girdėjote, kad Lietuvos "klampiausiųjų pelkių gyventojas yra kipšelis, vardu Pinčiukas," arba "rudasis malūnininkas." Tai amžinai prasiradęs nenaudėlis.

Kaip žinia, dabar "vaduotojų" fronte eina baisios niovynės dėl Lietuvių Bendruomenės vadovybės. Clevelando smetonininkų "Dirvoje" (bal. 17 d.) skaitome kokio ten A. Žiedo straipsnį "Rudojo malūnininko veikla JAV LB Centro valdyboje." Štai ką jis sako:

"Toks rudasis malūnininkas atsirado ir JAV LB Centro Valdyboj, nes tokias išdaigas, kokias ten išdarinėja tas malūnininkas, tegali išdarinėti tik žmogus arba "drūčiai trenktas," arba susidėjęs su Pinčiuku ir jo įkvėptas arba abejaip palenktas niekdarybėms, bet ne normalus žmogus...,"

Gražu, ar ne?

SMARKI KANADIETĖ LIETUVAITĖ

Kanadiečių "N. L." praneša:

"Toronto Violeta Nešukaitytė tradiciniai, kas antri metai, laimi JAV moterų stalo teniso pirmenybes. Pirmą kartą ji laimėjo 1966 metais, vėliau 1968 ir dabar 1970 metais. Finale ji įveikė stiprią amerikietę Irene August. Violeta Nešukaitytė jau nekartą yra laimėjusi Kanados čempionatus ir sekmingai gynusi Kanados garbę tarptautiniuose susitikimuose. Ji taip pat dalyvavo ir pasaulinėse stalo teniso pirmenybėse Švedijoje (1967) ir Vokietijoje (1969)."

TUO JIE ĮRODĖ SAVO POLITINĮ ŽIOPLUMĄ

Kanadiečių "Liaudies" Balso" (bal. 17 d.) vedamajame. "Tai bent galvelės" rašoma:

Jau buvo pranešta, kad į JAV pas savo gimines atvyko plačiai žinomas Vilniaus operos ir baleto teatro solistas Vaclovas Daunoras. Na, atsirado tautiečių, kurie panoro pasiklausyti jo balso. Los Angeles mieste jie surengė koncertą. Tuo tarpu "vaduotojai" įpuolė desperacijon. Vieno dainininko taip išsigando, kad griebėsi labai negarbingų veiksmų.

Sužinoję, kad atsiranda tautiečių, norinčių pasiklausyti dainininko, puolė veikti patys aukštieji "vaduotojų" organai. Atspausdino ir paskleidė atsišaukimą Amerikos Lietuvių Tarybos, Amerikos Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Atstovybės vardu. Savo lapelyje šie "didieji" organai šaukia: "Nesiduokime suvedžiojami klastingo okupanto pinklių ir neidami į rengiamą koncertą parodykime savo tautinę savigarbą ir susipratimą".

Ponai "vaduotojai" tuomi parodė ne tautinę savigarbą ar susipratimą, bet visišką tautinį sumenkėjimą, politinį žioplumą.

Lietuviškos dainelės, ypač dainuojamos taip gražiai, kaip kad dainuoja solistas Daunoras, gali tik atnaujinti lietuviškus jausmus, atgaivinti lietuvių meilę tėvynei. Tai kokia čia, gali būti "okupanto" klasta?

Kaip žmonės savė žudo

Kova su narkomanais eina visame pasaulyje. Ir Švedija ne išimtis. Tik švedų jaunimas (ir prostitutės) pamėgęs ne tiek heroiną, kaip Amerikoje, kiek kitą narkotiką, vadinamą "amfetaminu." Šis ne toks smarkus kaip heroinas ir juo lengviau nusikratyti. Bet jo pavergti narkomanai papročiu nusikratyti nesistengia. Jie mano, jog amfetaminas, tai kokia jų atrasta "ambrozija" — dievų duona, teikianti jiems malonumą.

Iš 12,000 narkomanų Švedijoje, pusė jų gyvena sostinėje, Stockholme. Švedija, kurios gyventojų skaičius maždaug atitinka New Yorko miesto gyventojų skaičių, turi apie 10% narkomanų, atitinkančią minėtajam miestui, turinčiam apie 100 tūkstančių narkomanų.

Švedija, sekdama Anglijos "eksperimentu," bandė gydyti savo šalies narkomanus "homeopatiniu" būdu — tais pačiais narkotikais. Kad nereikėtų pirkti iš spekuliantų ir mokėti aukštas kainas, gydytojai laisvai užrašindavo savo "pacientams" narkotikų neribotą kiekį, o šie jais "vaišino" savo draugus ar net pardavinėjo. Kitaip sakant, jie padėjo tam papročiui plisti. Dabar švedai, kaip ir anglai, griebėsi šiokios tokios okntrolės, pradėjo duoti amfetamino tik gydyklose-sanatorijose uždarytiems narkomanams, ne laisvai gyvenantiems.

Anglijoje (daugiausia Londone) oficialiai įrašytų narkomanų priskaitoma daugiau, kaip 3,000, iš kurių apie 2,500 "minta" heroinu. Šalies vyriausybė, nenorėdama, kad narkomanai taptų kriminalistais, kad jiems nereikėtų už tuos nuodus mokėti spekuliantams pasakiškai aukštas kainas, laikė juos "ligoniais" ir gydytojai jiems **be jokios kontrolės** užrašinėjo vienokių ar kitokių narkotikų. Tačiau nuo to laiko (apie 1925 m.), kai pradėta šis "gydymo" metodas vartoti, narkomanų skaičius **žymiai padidėjo.** Mat, "ligoniai" pradėjo "gydyti" savo draugus, o kiti tapo net spekuliantais. Dabar iš gydytojų, kurių atsirado nesąžiningų pelnagrobių, parduodančių receptus bile kam ir bile kiek, — ta teisė atimta. Narkomanai "vaistų" gali gauti tik valdžios klinikose ir tik tiek, kiek būtinai reikalinga.

O didėja ne tik skaičius narkomanų, bet ir jų apetitai. Atsirado spekuliantų ir Anglijoje, kurių seniau ten nebuvo: narkotikai buvo pigūs, tad ir pelnas nedidelis. Dabar narkotikų paklauso didėja, jų kainos kyla, didėja ir spekuliantų skaičius. Pernai už heroino dozę-šūvį—60 miligramų — Londone reikėjo mokėti $2.-40, o šiuo metu jau $14.40 (New Yorke ta "paslauga" atsieina apie $20,000; San Franciske kiek mažiau).

Narkomanų skaičiaus augimas

Anglijos duomenys rodo, kad XX-jo amž. pradžioje toje šalyje buvo tik 10 oficialiai pripažintų narkomanų. 1960 m. jų jau buvo 437—vyrų 195, moterų 242. Iš to skaičiaus vartojo morfiją 177, heroiną 94, kokainą 52. Po 9 metų — 1968 m. — buvo 2, 782 narkomanai — 2,.61 vyras ir ir 621 moteris. Narkotikų pomėgis irgi žymiai pakitėjo: heroiną pamėgo 2,240, morfiją 198, kokainą 564. Tai didelis skirtumas!

Angliją narkotikai pasiekia dažniausiai iš Kinijos, per Hong Kongą. Kas blogiausia, tai kad narkomanai pradeda "vaistus" vartoti savaip: kuriuos reikia ryti, kaip pav. "nembutalį" (barbituratus), jie ištirpina vandenyje ir švirkšto pagalba—leidžia sau į gyslą. Jie teigia, jog tas metodas "geriau veikia." Iš to kyla negyjamos žaizdos, guzai, pūliniai ("abscess"). Dėlto jų rankos ar kojos guzuotos, gangrenuotos, jiems tenka eiti į ligoninę, o neretai ir ranką ar koją amputuoti (nupjauti). Vis tai už akimirką "malonumo"! Dažnai tokie "sportai" savo gyvenimą baigia perdaug anksti ligoninės lavoninėje.

Tokia "statistika" daroma ne tik Londone, bet New Yorke ir kitur. Pastarajame mieste šįmet tik per tris pirmuosius mėnesius nuo narkotikų mirė 263 žmonės, tarp jų 47 jauni paaugliai, kiti vos 14 metų amž.

Amerikos vyriausybė narkomanų gydymui bei kovai su narkotikais kasmet išleidžia šimtus milijonų dolerių. Ir šiai problemai galo nesimato: narkomanų ir chuliganų skaičius auga. Puldinėjami miestų žmonės dejuoja, kovoja, ginkluojasi, organizuojasi. Siūloma visokių "gydymui" ar baudimui priemonių, bet nė viena jų neveikia. Bandoma gaudyti spekuliantus, saugoti šalies sienas, pro kurias tie nuodai pasiekia miestus. Opiumo aguonų daugiausia (apie 80%) užaugina Turkija, Meksika apie 20%. Iš opiumo daroma morfijus, heroinas ir kiti narkotikai. Turkijos ūkininkai iš opiumo aguonų derliaus gyvena, kaipgi iš jų atimsi gyvenimo šaltinį? Narkotikus į Ameriką atveža net "garbingų šalių" diplomatai savo portfeliuose, kurių krėsti muitinės darbuotojai neturi teisės. Amerikos valdžia iki šiol turėjo 17-koje draugingų šalių 34 narkotikų sekėjus. Dabar prie jų pridėjo dar 36. Ar tai padės — pamatysime!

Daugelis jaunų narkomanų (studentų ir kt.) pradeda savo karjerą visai "nekaltu būdu" — rūkydami marijuaną. Dalis jų, kurie susipranta, kol dar nevėlu, paprotį meta ir rimto pavojaus išvengia. Silpnesnieji gi — toje 'n'irvanoje" ne tik patys paskęsta, bet kartu su savim į tą pražūtį įtraukia ir savo draugus, dažnai daug jaunesnius. Gaila!

Mes -- kaimo statytojai

Gargždai, anksčiau buvęs judrus prekybininkų ir muitininkų miestelis, šiandien neatpažįstamas: penkiaaukščiai namai, vidurinė mokykla, auga didelis buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato pastatas, baigiamas statyti stadionas, priemiesčiuose dygsta nuosavi gyventojų namai. Miesto pakraštyje išaugo didžiulis Gargždų statybinių medžiagų kombinatas, o pramonės rajone įsikūrė naftos ieškotojai, "Lietuvos žemės ūkio technikos" Klaipėdos skyrius bei kaimo mechanizuota kolona.

Klaipėdos rajono tarpkolūkinė statybos organizacija, įsikūrusi prieš dešimt metų, pastatė daug kultūrinių-buitinių ir gamybinių pastatų. Sunku ir suskaičiuoti statybininkų rankomis pastatytus pastatus rajone. Jų būtų daugiau 360-ties, o darbų atlikta už 10 milijonų rublių.

Vien tik šiais metais pastatysime daugiau kaip už 2,2 milijono rublių. Statybos gyvenvietėse ypač išaugo, kai kolūkių ir tarybinių ūkių darbininkai pradėjo keltis iš melioruojamų plotų. Juk gyvenvietėje — elektra, vanduo, parduotuvės, mokyklos, kultūros namai ir kiti patogumai. Puikius rūmus pastatėme Černiachovskio, Žvelsos, Baltijos, Balsėnų kolūkių žemdirbiams, baigiame statyti Komjaunuolio, Žvaigždės kolūkiuose. O kiek pasistatė patys kolūkiečiai Rudaičiuose, Žadeikiuose, Jakuose, Lapiuose, Balsėnuose, Daukšaičiuose, Vėžaičiuose ir kt. gyvenvietėse.

Šiemet žemdirbiams turėsime atiduoti apie 50 vien tik gyvenamųjų namų "Kelio į komunizmą," Žemaitės, "Vytautų," "Laisvės," Žd anovo kolūkiuose bei Vėžaičių eksperimentiniame ūkyje, kur jau sukurti statytojų kooperatyvai ir baigiama ruošti projektinė dokumentacija. Daug darbų jau pradėta.

Tarpkolūkinėje statybos organizacijoje dirba daugiau kaip 650 darbininkų ir specialistų, turime apie 100 automašinų ir traktorių, stalių, mechanines ir autoremonto dirbtuves, lentpiūvę, betono mazgą, plytinę ir kt. cechus. Bet jie mums jau per maži, todėl šiemet pradėsime naujos gamybinės bazės statybą.

Vl. Stasaitis

Klaipėdos rajono tarpkolūkinės statybos organizacijos Tarybos pirmininkas

San Luis Obispo, Calif.— Valdžia atmetė negrų vado Huey P. Newtono reikalavimą paleisti jį ant "parole". Newtonas nubaustas nuo 2 iki 5 metų kalėjimu.

Tel Aviva. — Izraelio valdžia suėmė anglą Arthur Peterson, 72 metų amžiaus. Kaltina jį šnipinėjime arabams.

ROMAS ŠARMAITIS

Liaudies kova dėl pažangos

(Šimtosioms Vladimiro Lenino gimimo metinėms)

(Tęsinys)

Pažangieji — V. Lenino raštų leidėjai

Po Spalio revoliucijos V. Lenino raštų spausdinimas dar labiau pagausėjo. 1918 metais Brooklyne, N. Y., lietuvių kalba pasirodė pirmieji V. Lenino veikalai atskirais leidiniais. Tais metais išėjo K. Vidiko išversta knygutė "Rusų soc. revoliucijos uždaviniai. Sovietų respublikos siekimai ir darbai." Taip pakeistu pavadinimu buvo išspausdintas reikšmingas V. Lenino veikalas "Eiliniai Tarybų valdžios uždaviniai'' (Raštai, t. 27, Vilnius, 1954, p. 211-250), kuriame buvo išdėstytas socialistinės ekonomikos pagrindu statybos Tarybų šalyje planas.

1919 metais Filadelfijoje atskiru leidiniu buvo išleistas V. Lenino "Laiškas Amerikos darbininkams" (Raštai, t. 28, Vilnius, 1954, p. 34-56), kuriame buvo demaskuoti buržuazijos šmeižtai prieš Tarybų šalį. Tais pat 1919 metais Filadelfijoje išėjo K. Vidiko išverstas garsusis V. Lenino veikalas "Valstybė ir revoliucija," kuriame yra toliau išvystytas marksizmo mokymas apie valstybę ir kuris nesutaikomai kovojo prieš socialistus oportunistus ir anarchistus socialistinės valstybės, proletariato diktatūros kūrimo klausimu. Sekančiais 1920 metais Filadelfijoje išėjo V. Lenino veikalas "Proletarinė revoliucija ir renegatas Kautskis," o 1933 metais Brooklyne V. Paukščio išverstas veikalas "Vaikiška 'kairumo' liga komunizme." Dar dažniau V. Lenino raštus ėmė skelbti pažangioji lietuvių periodinė spauda.

1918 m. spalio 11 dienos numeryje V. Paukščio redaguojama Brooklyno "Laisvė" paskelbė V. Lenino straipsnį "Svarbiausias mūsų dienų uždavinys'' (Raštai, t. 27, Vilnius, 1954, p. 136-140). Jame buvo aiškinama, kodėl Tarybų šalis turėjo pasirašyti sunkią Bresto taiką su vokiškaisiais imperialistais. "Laisvė" straipsnį pavadino "Plėšiko taika."

Istorija netrukus patvirtino V. Lenino numatymą, kad Bresto taika ne amžina. Kai Vokietijoje revoliucinių masių buvo nuverstas kaizeris, Tarybų Rusija 1918 m. lapkričio 13 dieną Bresto taiką anuliavo.

1919 metais "Laisvė" paskelbė V. Lenino straipsnį "Apie "demokratiją" ir diktatūrą" (Raštai, t. 28, Vilnius, 1954, p. 336-340), "Iškovota ir užrašyta" (ten pat, p. 444-446), ištraukas iš V. Lenino pranešimo bolševikų partijos VIII suvažiavime, 1920 metais — ištraukas iš V. Lenino veikalų "Didžioji iniciatyva" (Raštai, t. 29, 1954, p. 391-393), "Jaunimo sąjungų uždaviniai" (Raštai, t. 31, Vilnius, 1955, p. 252-267), "Laiškas Vokietijos ir Prancūzijos darbininkams" (ten pat, p. 248-250), 1921 metais — "Apie mokestį maisto produktais" (vertė A. Petrika) (Raštai, t. 32, Vilnius, 1955, p. 304-327), "Ketvirtosioms Spalio revoliucijos metinėms" (vertė L. Prūseika) (Raštai, t. 33, Vilnius, 1955, p. 29-37) ir kt.

V. Lenino raštus 1919 metais skelbė K. Vidiko redaguojama Philadelphijos "Mūsų Tiesa" (straipsniai "Apie 'demokratiją' ir "diktatūrą", "Laiškas Europos ir Amerikos darbininkams", "Vienas iš pagrindinių revoliucijos klausimų"), 1920 metais — A. Bimbos redaguojama Brooklyno "Kova" ("Dvidešimtasis priėmimo į Komunistų Internacionalą sąlygų punktas," "Priėmimo į Komunistų Internacionalą sąlygos"), 1921 metais — A. Bimbos redaguojamas Brooklyno "Komunistas" ("Laiškas Vokietijos komunistams," ištrauka iš knygos "Vaikiška 'kairumo' liga komunizme"), taip pat 1921 metais Brooklyno "Moterų Balsas" ("Apie moterų darbininkių judėjimo uždavinius Tarybų respublikoje"), 1932 metų "Darbininkių Balsas" ir kt.

Peržiūrėti V. Andrulio redaguojamos Chicagos "Vilnies" 1929, 1930, 1932 ir 1937 metų komplektai rodo, kad ir šiame dienraštyje buvo paskelbta nemaža ištraukų iš V. Lenino raštų. Antai 1930 metų "Vilnyje" buvo spausdinamos ištraukos iš V. Lenino veikalo "Materializmas ir empiriokritikizmas" (Raštai, t. 14, Vilnius, 1953, p. 303-306), "Kas yra 'liaudies draugai' ir kaip jie kariauja prieš socialdemokratus?" (Raštai, t. 1, Vilnius, 1950), "Nuo ko pradėti?" (Raštai, t. 4, Vilnius, 1951), "Ką daryti?" (Raštai, t. 5, Vilnius, 1951), "Žingsnis pirmyn, du žingsniai atgal" (Raštai, t. 7, Vilnius, 1951), "Apie partijos valymą (Raštai, t. 33, Vilnius, 1955) ir kiti. Nuo 1930 metų išsiplėtus JAV pažangiųjų judėjime opozicionierių sukeltai vidinei kovai, "Vilnies" redaktoriai ne kartą konsultavosi su V. Lenino raštais, ieškodami atsakymo į gyvenimo iškeltus darbininkų klasės partijos organizavimo ir veiklos klausimus. Čia jiems padėjo Smolenske lietuvių kalba išleista V. Lenino rinktinių raštų serija.

V. Lenino raštus spausdino taip pat Škotijos (Anglija Belshilo pažangiųjų lietuvių 1922 metais K. Daugirdo redaguotas laikraštis "Rankpelnis" — "II Internacionalo krachas" (Raštai, t. 21, Vilnius, 1953, p. 226-227), Argentinos Buenos Aires 1927 metais R. Mizaros redaguotas laikraštis "Rytojus" — ištrauka iš "Valstybė ir revoliucija" (Raštai, t. 25, Vilnius, 1954, p. 447). Rosarijuje 1934 metais leista "Dabartis'' — "Trys marksizmo šaltiniai ir trys jo sudėtinės dalys" (Raštai, t. 19, Vilnius, 1953, p. 3-8).

Susipažinimas su marksizmo-leninizmo teorija, su V. Lenino raštais padėjo Amerikos šalių lietuvių darbininkų judėjimo dalyviams sėkmingiau kovoti su buržuazinės reakcijos, klasinio priešo smūgiais, atlaikyti dešiniųjų ir "kairiųjų" oportunistų išpuolius, išsaugoti pažangiųjų lietuvių organizacijas nuo pakrikimo, teisingai derinti jų veiklą su visos šalies darbininkų judėjimu.

Namaža užsienio šalyse išleistų V. Lenino raštų, pažangiųjų laikraščių su tais raštais įvairiais keliais pasiekdavo Lietuvą ir čia ta literatūra buvo darbininkų, valstiečių, moksleivių, inteligentų skaitoma ir studijuojama politinio lavinimosi rateliuose.

Policiniai persekiojimai pogrindinio veikimo metais neleido Lietuvos Komunistų partijai spausdinti V. Lenino raštų pačioje Lietuvoje, nors tokių mėginimų 1933-1934 metais ir buvo. Užtat V. Lenino raštai lietuvių kalba buvo leidžiami Smolenske, Maskvoje, Minske. Iš viso 1918-1940 metais Lietuvos Komunistų partijos darbuotojai išleido 32 V. Lenino raštų knygas, kurių bendra apimtis—2832 puslapiai. Jungtinėse Amerikos Valstijose veikusios pažangiųjų lietuvių organizacijos per tą patį laiką išleido 10 V. Lenino raštų knygų, straipsnių rinkinių, kurių bendra apimtis 709 puslapiai.

Lietuvos revoliucinio judėjimo dalyviai 1914-1940 metais leido 27 periodinius leidinius, kuriuose buvo išspausdinti V. Lenino raštai ar ištraukos iš jų. Tie leidiniai ėjo Berlyne, Daugpilyje, Karaliaučiuje, Kaune, Maskvoje, Minske, Petrograde, Rygoje, Smolenske, Tilžėje ir Vilniuje. Tuos periodinius leidinius redagavo Z. Angarietis, V. Kapsukas, K. Cichovskis, A. Niedvaras, A. Sniečkus ir kiti Lietuvos revoliucinio judėjimo veikėjai. Tuo pat metu užsienio lietuvių pažangiosios organizacijos 1918-1940 metais išleido 12 periodinių leidinių, kuriuose buvo skelbti V. Lenino raštai. Jie ėjo JAV (Brooklyne, Chicagoje, Philadelphijoje, Clevelande), Anglijoje (Belshille), Argentinoje (Buenos Airėse, Rosarijuje).

Buržuazinio režimo krizė

1940 metų vasaros įvykių išvakarėse buržuazinė Lietuva pergyveno revoliucinės krizės metą. Toliau aštrėjo klasiniai prieštaravimai, kilo revoliucinis judėjimas. Tarybinių karinių dalinių buvimas Lietuvos teritorijoje pagal 1939 m. spalio 10 d. TSRS ir Lietuvos sutartį kėlė liaudies pasitikėjimą savo jėgomis.

Darbo žmonių nepasitenkinimą antiliaudiniu tautininkų režimu didino sunkėjanti materialinė padėtis ryšium su prasidėjusiu antruoju pasauliniu karu. Kai hitlerinė Vokietija atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą, dar aiškesnis pasidarė grėsmingas pavojus lietuvių tautos nacionaliniam valstybingumui. Užuot ieškojusi paramos taikingose valstybėse, A. Smetonos vyriausybė nuolaidžiavo hitlerinei Vokietijai, toliau kurstė antitarybines krašto gyventojų nuotaikas. Tokią buržuazijos politiką diktavo savanaudiški klasiniai interesai: jai rūpėjo nors hitlerinio protektorato užkorimo Lietuvai kaina išsaugoti savo turtus, savo klasinį viešpatavimą.

Darbininkai ir valstiečiai, pažangioji inteligentija pasirinko marksizmo - leninizmo mokslo nurodytą socialinių pertvarkymų ir tolesnio progreso kelią. Komunistų partijos vadovaujami darbininkai ir valstiečiai, pagrindinė liaudies masių dauguma, pamatė, kad apginti gyvybinius krašto reikalus, išsaugoti lietuvių tautos nacionalinį valstybingumą galima bus tik nuvertus fašistinę diktatūrą ir sudarius antifašistinę liaudies vyriausybę. Susidarius Lietuvos liaudžiai palankioms tarptautinėms sąlygoms, padedant tarybinėms tautoms, 1940 m. vasarą Lietuvos liaudis nušlavė buržuazinę santvarką, įvykdė socialistinę revoliuciją ir pradėjo savo krašte kurti socializmą. Tai buvo ilgamečių Lietuvos darbo žmonių lūkesčių įsikūnijimas.

(Bus daugiau)

Susirūpinimas Lietuvos kraštovaizdžiu

Pastaraisiais metais Lietuvos spaudoje vis dažniau diskutuojama kraštovaizdžio klausimais. Susirūpinimą kelia kaime neregėtais tempais vykstantys melioravimo darbai, augančios naujos gyvenvietės, tiesiami keliai. Ne kartą pasitaikė, kad melioratoriai arba patys kulūkiečiai drenuojamuose plotuose iškirto šimtamečių ąžuolų giraites, su žeme sulygino nukeliamų sodybų želmenis. Tokie atsitikimai nuskurdina aplinką.

Vandens ūkio projektavimo institute paruošta pirmosios perspektyvinės ūkių melioravimo darbų ir teritorijos tvarkymo schemos. Vieną kolūkio kraštovaizdžio projektą ant darbo stalo, korespondento paprašytas, išskleidžia instituto technikinio skyriaus viršininkas Antanas Kiaušas.

— Bendra ūkio teritorijos sutvarkymo schema paruošta dirbant su Žemės ūkio statybos projektavimo ir žemėtvarkos institutų specialistais — pasakoja A. Kiaušas. — Šioje schemoje 8-10 metų numatytas ištisas darbų kompleksas. Pirmiausia, numatyta sukultūrinti ekonomiškiausius ūkiui žemės masyvus. Bet darbus vykdantys atskirais etapais žmonės jau žino tikslias laukų ribas, kelius, kanalus, būsimų tvenkinių vietas, naująsias gyvenvietes, tokiu būdu bus išvengiama iki šiol ne sykį pasitaikiusių klaidų, kai atlikus darbus viename objekte, vėliau pasirodydavo, jog bereikalingai iškastas griovys arba nutiestas kelias.

— Šios schemos turi didelę reikšmę mūsų kraštovaizdžiui,— į pokalbį įsiterpia architektas Vaidotas Palys.

— Ten, kur skurdoka augmenija, maža vandens, sužaliuos apsauginės laukų juostos, sutyvuliuos tvenkiniai. Gerokai pasikeis Joniškio rajono "Pergalės" kolūkio aplinka. Kolūkyje bus įrengti 3 tvenkiniai. Palei kanalus, pakelėse, ten, kur tarp laukų masyvų mažai derlingi žemės ploteliai, sužaliuos medžiai.

Kalvotas, miškeliais apaugęs reljefas Švenčionių rajono Meros tarybiniame ūkyje. Saugodami gražiąją Rytų Lietuvos gamtą, šiame ūkyje palikome nedideles giraites, numatėme mažesnius laukų masyvus. O Petrošiškių kaimas ūkyje išliks kaip valakinės sistemos pavyzdys.

Ir kituose projektuose numatyta išsaugoti nemaža valstiečių sodybų. Vienos jų paliekamos kaip liaudies architektūros pavyzdžiai, kitos savo žaluma tarnauja kaip neatskiriamas laukų masyvų ribos elementas arba pakelės puošmena. Ateityje sunaudosime žymiai daugiau vandens. Todėl ūkiuose, kur leidžia sąlygos, bus įrengti tvenkiniai. Pavasarį arba lietingu metų laiku sukaupto vandens atsargas bus galima panaudoti laukų laistymui, žuvivaisiai ir kitiems žemdirbių poreikiams.

15 aukštų "virdulys"

Visasąjunginio elektroterminių įrengimų mokslinio tyrimo instituto darbuotojai sukūrė unikalią, vieninteliu pasaulyje elektros krosnį geltonajam fosforui gaminti. Išore krosnis panaši į vidulį. Tačiau šio "virdulio" galingumas toks pat, kaip ir Volchovo Hes. Į statinį sulig 15 aukštų namu automatiškai pakraunama fosforo rūda, po to judančiais elektrodais rūda įkaitinama, ir išsiskiria fosforo dujos. Dujos specialiuose įrenginiuse vėsinamos ir koncentruosodrinamos. Per metus nauja krosnis pagamina 22 tūkst. t. geltono fosforo.

Saulė... šaldo

Baigtas bandyti bandomasis saulės abrobcinis įrenginys. Turkmenijos TSR Mokslų akademijos Fizikos-technikos instituto atlikti bandymai parodė, kad šį įrenginį galima naudoti orui atšaldyti gyvenamuose namuose ir gamybinėse patalpose. Saulės sudaromas šaltis dešimtis kartų pigesnis, negu bet kuris iš vartojamų iki šiol.

PAVASARIO NATOS

Sumirgo gėlės, paukščiai grįžo
Į tėviškę iš tolimų karštų
Kraštų;
Seniai jau upės nusipurtė ižą,
Pažėrė saulė spindulių
Meilių.

Palei vingiuotą kelią driekias
Per klonį dūzgiantys smagiai
Laidai,
Jais sodžiai nuošalūs su miestais siekias,
Jais žodžiai skrieja it žaibai
Lakiai.

Ant jų būreliais grįžę kregždės tupia —
Taškučiai pailgi su uodegom
Smailom, —
Jos, apimtos pavasarinio ūpo,
Skardenasi melodijom aidžiom,
Skaidriom.

Tos kregždės — tarsi stebuklingos natos
Ant tų padangėj ištiestų
Laidų;
Staiga tu pagalvojai, jas pamatęs:
Iš jų dainuoja vėjas gaudimu
Skambiu.

Imi skaityt natų įdomų raštą,
Ir klostos tau giesmė aidi
Širdy:
Kaip mintį KOMPOZITORIAUS suprasti?
Kokia ji neaprėpiama, didi,
Svaigi!

Nijolė Vaitienė

Pagerbtas literatas, veikėjas ir visuomenininkas

Vaikystėje — samdinys, jaunystėje — siuvėjas, vienuolis, moksleivis, fotografas, brendimo metuose--studentas, žurnalistas, baigus studijas—mokytojas, literatas, visuomenininkas. Tokia būtų Broniaus Jauniškio penkiasdešimties metų lakoniška biografija. Tačiau ji perpinta sunkių pergyvenimų, praeities skurdo ir naujo socialistinio gyvenimo laimėjimų.

Zarasų krašto neturtingų tėvų vaikas B. Jauniškis ne be širdgėlos paliko gimtinę ir išėjo pas saleziečius, kad gautų išsimokslinimą, tačiau pajutęs vienuolių dviveidiškumą, pažadų netesėjimą, apleido išnaudotojų lizdą, pradėdamas savarankišką gyvenimą. Dieną dirbo, vakarais mokėsi.

Kai pradėjo Vilniuje studijuoti, jausdamas spausdintam žodžiui meilę, dirbo "Jaunimo Gretų," "Literatūros ir Meno" bei "Lietuvos Pionieriaus" redakcijose. Parašė apsakymų, pjesių vaikams, kurios dar ir dabar vaidinamos respublikos mokyklų scenose, transliuojamos per radiją ir televiziją.

Gavęs išsimokslinimą, B. Jauniškis ilgus metus vadovavo Vilniaus kurčiųjų internatinei mokyklai. Tuo pat metu daug rašė apie kurčiųjų pedagogų darbą, scenos vaizdelius kurčiųjų saviveiklai, su bendraautoriais išleido kurčiųjų parengiamai klasei elementorių "Žvaigždutė." Tokia literatūra mūsų respublikoje pasirodė pirmą kartą.

O šalia to, sudarė rinkinius "Vaikų teatras," "Padainuokim, draugai." Paskutiniuoju metu, vadovaudamas Respublikiniams mokytojų namams, daug energijos skyrė pavyzdiniam berniukų chorui "Ąžuoliukas," mokytojų susitikimams su žymiais respublikos meno ir literatūros veikėjais, ne be B. Jauniškio pastangų suorganizuotas Esperantininkų klubas ir Faleristų grupė.

Be pagrindinio darbo, įvairiose respublikos mokyklose ir kultūros namuose jis skaitė ateistinėmis temomis paskaitas, būdamas Vilniaus miesto kultūros namų ir klubų koordinavimo tarybos pirmininko pavaduotojas, švietimo darbuotoju profsąjungos prezidiumo kultmasinės komisijos pirmininku, dažnai lankosi miesto kultūros namuose ir vietiniuose komitetuose tikrindamas darbą, suteikdamas paramos patarimais.

Šiuo laikotarpiu daugiausia rašo ateistinėmis temomis. Rinkinyje "Už vienulyno sienų" B. Jauniškis patalpino atsiminimų pluoštą "Kuo viliojo vienuolyno skliautai", atspausdino žinomas apybraižas "Vienuolės tikiu", "Credo", "Aš esu elgeta," "Dievo praradimas." Parašė nemažai apsakymų. Geresni kūriniai išversti į eilę kitų respublikų kalbų. Netrukus išeina B. Jauniškio apybraižų ir atsiminimų knyga "Žmonės su abitais."

Švietimo, aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų profsąjungos Lietuvos respublikiniame komitete ir Vilniaus miesto vykdomojo komiteto kultūros skyriuje iškilmingai atžymėta B. Jauniškio 50 metų sukaktis. Sukaktuvininką sveikino komiteto pirmininkė A. Paurienė, partinės organizacijos sekretorius J. Valančius, kultūros skyriaus inspektorius J. Žukas, esperantininkų klubo, "Ąžuoliuko," Vilniaus kurčiųjų internatinės mokyklos, faleristų atstovai. Broniui Jauniškiui buvo įteikti Vilniaus miesto vykdomojo komiteto kultūros skyriaus ir Lietuvos Respublikinės profesinių sąjungų tarybos Garbės raštai, atminimo dovanos ir suvenyrai. Suruošta B. Jauniškio kūrybos spausdinių paroda.

Jonas Makuška

Iškasenoms išgauti

Maskvos Kalnakasyklos instituto darbuotojai sukūrė pirmąjį mūsų šalyje įrengimą naudingosioms iškasenoms išgauti iš jūros dugno. Panašiai kaip žemsiurbė, šis įrenginys vamzdžiais pakelia iš jūros dugno smėlį ir nugabena jį į sodrinimo fabriką. Čia naudingosios iškasenos atskiriamos nuo uolienų ir pasiunčiamos į krantą. Fabrikas bei įrengimų valdymo kabina sumontuoti ant specialaus pagrindo, esančio jūros paviršnuje.

Naftos surinkimo laivas

Kur šio laivo priekis? Atsakyti į šį klausimą ne taip paprasta. "V" raidės formos laivas skirtas naftai surinkti iš jūros paviršiaus. Į darbo vietą jis plaukia "aštriu" galu pirmyn, o rinkdamas naftą — sudvejintu. Laivo viduryje pastatyti siurbimo įrenginiai. Į juos patenka nafta kartu su vandeniu. Čia nafta atskiriama nuo vandens, kuris paskui išpumpuojamas. Šį laivą galima naudoti ir okeanografiniams tyrimams.

Lietuvos mokslininkų indėlis į technikos pažangą ir mojimasis naujiems žygiams

Lietuvos mokslų Akademijos visuotinio susirinkimo sesija, įvykusi kovo 19 dieną, apsvarstė ir respublikos mokslininkų uždavinius spartinant techninę pažangą. Pranešimus apie tai padarė Mokslų Akademijos skyrių akademikai sekretoriai P. Brazdžiūnas ir V. Girdzijauskas. Jų pranešimų pagrindu ELTA paruošė šį straipsnį.

Mokslo pasiekimai padarė didžiulį perversmą įvairiose technikos srityse. Didžiajai ir mažajai energetikai buvo surasti nauji energijos šaltiniai, skaičiavimo technikai sukurtos elektroninės skaičiavimo mašinos, mašinų gamybos technologijai surastos naujos žymiai geresnių savybių medžiagos. Taigi, techninė pažanga neįmanoma be naujų mokslinių atradimų.

Techninei pažangai nemažai nusipelnė ir Lietuvos mokslas. Mokslinės idėjos, gimusios Vilniaus ir Kauno institutuose, padėjo atsirasti naujiems prietaisams radioelektronikoje, skaičiavimo technikoje, jų pagrindu sukurtos sudėtingos valdymo sistemos, aptikti nauji keliai į sudėtingiausius mikropasaulius. Plataus pripažinimo šalyje ir užsienyje susilaukė Lietuvos chemikų, fizikų, matematikų, biologų, ekonomistų darbai.

Pastaraisiais metais respublikoje susiformavo pagrindinės mokslinių tyrimų kryptys, kurios bus nuosekliai vystomos ir artimiausiais metais.

Dideli darbai laukia mūsų matematikų. Tikimybių teorijoje ir matematinėje statistikoje, srityse, kur Lietuvos matematikai dirba bene plačiausiai, laukiama naujų sprendimų, kurie leis išvystyti optimalaus planavimo, valdymo bei sudėtingų sistemų patikimumo tyrimus. Numatoma plačiai tyrinėti atsitiktinius procesus, toliau plėtoti masinio aptarnavimo teoriją. Artimiausiais metais bus išplėstas skaičiavimo centras, elektroninės skaičiavimo mašinos ateis į pagalbą biologams, medikams, lingvistams.

Visame pasaulyje pagarsėjusi lietuviškoji atomistų mokykla nagrinės grupių teorijos metodus, tyrinės retųjų žemės elementų spektrus, kurių pažinimas įgalins kurti naujausią lazerinę techniką.

Plonų sluoksnių fizika atvėrė kelius technikai mikrominiatiūrizuoti. Lietuvos fizikai vieni pirmųjų šalyje ėmėsi tyrinėti plonus sluoksnius. Šiuos darbus jie pratęs ir ateityje. Galima tikėtis, kad jų darbai bus plačiai naudojami, vystant mikroelektrotechniką, tobulinant skaičiavimo techniką.

Karštų elektronų tyrimai, pradėti Vilniuje, susilaukė pasaulinio pripažinimo. Galima laukti, kad tolesnių tyrimų išdavoje bus surasti nauji elektromagnetinių signalų generacijos bei stiprinimo būdai, bus sukurti nauji puslaidininkiniai matavimo prietaisai superaukštiems diapazonams, davikliai gamybos procesams automatizuoti, nauji elementai skaičiavimo technikai.

Pastaruoju metu iškilo labai perspektyvi techninės pažangos atžvilgiu mokslinių tyrimų kryptis—galingo spinduliavimo optika. Ji įgalina konstruoti tolygiai keičiamo dažnumo kvantinius generatorius. Mūsų mokslininkai pradės plačius darbus šioje srityje. Taip pat žadama smarkiai išplėsti lazerinių spindulių sukeltų pakitimų puslaidininkinikin iuose krisleliuose tyrimus.

Žmonija estovi prie naujos energetikos gimimo lopšio. Įprastinius generatorius po kokių dešimties metų pakeis vadinamieji magnetohidrodinaminiai, — tie, kurie šiluminę energiją paverčia tiesiai elektrine. Ryšium su tuo vis didesnę reikšmę įgyja aukštų temperatūrų fizikos tyrimai. Lietuvos fizikai, jau turintys didelių nuopelnų šioje srityje, savo eksperimentus išplės dar labiau. Kaune sukurta moderni bazė, įgalinanti nuodugniai tyrinėti šiluminius procesus. Lygiagrečiai bus vykdomi aukštoms temperatūroms atsparių medžiagų tyrimai.

Prieš keletą metų džiaugėmės pirmosiomis mūsų sukurtomis nesudėtingomis kibernetinėmis sistemomis. Dabar gi Lietuvos kibernetikų darbai įdiegiami daugelyje šalies radioelektroninės pramonės įmonių. Suprantama, ši mokslo šaka pas mus bus plačiai vystoma, lygiagrečiai su techniniais sprendimais bus daug dirbama ir teorinėje kibernetikoje. Bene plačiausiai žadama negrinėti adaptyvių sistemų teoriją, tyrinėti daugiaekstremalinių uždavinių mašininio sprendimo metodus ir jų pagrindu projektuoti energetinius tinklus.

Lietuvos mokslininkai tęs pradėtus darbus branduolinės ir atmosferos fizikos srityje, astronomijoje.

Pastaraisiais metais mūsų respublikos mokslininkai plačiai tyrinėjo elektrocheminius procesus. Jie išaiškino metalų ir lydinių elektrinio nusėsdinimo dėsningumus, sukūrė naujas antikorozines dangas ir parengė jų technologiją. Šie darbai sukoncentruoti Chemijos ir cheminės technologijos institute, bus dar labiau išplėsti. Numatoma patobulinti ir naujai paruošti eilę perspektyvių technologinių procesų, įgalinančių gauti atsparias ir dekoratyvias metalines dangas, kurių savybės atitiktų paskutinius mašinų gamybos, automobilių ir radiotechnikos pramonės reikalavimus. Lietuviški elektrolitai pakeis šalies automobilių įmonėse užsienio firmų rekomenduotus tirpalus ir įgalins sutaupyti šimtus tūkstančių rublių valiutos.

Vis didesnio dėmesio susilaukia Lietuvos biochemikų darbai. Šalies klinikose išbandomi mūsų mokslininkų sukurti priešvėžiniai preparatai. Pirmieji medikų atsiliepimai labai geri. Šių junginių, mutageninių preparatų paieškos kasmet bus intensyvinamos. Biochemijos institute numatoma išplėsti teorinio pobūdžio darbus, susijusius su priešvėžinių preparatų biologinio veikimo mechanizmo tyrimais molekuliniame lygyje.

Lietuvos mokslininkai ieškos būdų, kaip padidinti maisto atsargų bazę, didelę paramą jie žada žemdirbiams kovoje su augalų ligomis ir sodų bei daržų kenkėjais, keliant mūsų vandenų produktyvumą.

Taigi, nuolat spartėjančiame mūsų amžiaus techniniame progrese, be abejo, bus ir Lietuvos mokslininkų darbų dalelė.

ELTA

Binghamton, N. Y.

Iš LDS 6 čkp. susirinkimo

LDS 6 ėuopos mėnesinis susirinkimas įvyko balandžio 6 d. Sokol salėje. Buvo nesmagu, kad mažai narių dalyvavo. Pirmininkė H. Žukienė atidarė susirinkimą, jinai ir tvarką vedė.

Po to sekė kuopos valdybos trumpi raportai. Nutarimų sekretorius J. Vaicekauskas pranešė, kad kuopos iždininkė K. Vaicekauskienė dėl nesveikatos negalėjo susirinkime dalyvauti, tai jis iš rašto pateikė jos raportą apie iždo stovį.

Finansų sekretorė Adelė Kumpan pranešė, kad dar vis tebeserga: J. Navalinskienė, W. Šinkus, S. Balčikonienė ir K. Micelis. Visi jie gydosi namie. Ir kad prieš kiek laiko susirgo Nelė Began. Jinai gydosi ligoninėje. Linkime ligoniams stiprybės ir greitai pasveikti.

Apie mūsų kuopos būsimus parengimus ir vėl buvo iškeltas klausimas, kuris buvo plačiai ir visapusiškai apkalbėtas. Pasirodė, kad dėl neskaitlingo susirinkimo nebuvo galima sudaryti pilną komisiją ir reikalingą skaičių darbininkų. Iki šiol teturime dvi drauges, M. Lynn ir O. Kereilienę. Aišku, kad tos dvi draugės nepajėgs, ir su geriausiais norais, suruošti tuos du mūsų kuopai šiuo metu labai svarbius parengimus.

Pereitame LDS 6 kuopos susirinkime buvo skaitytas laiškas nuo LDS Nacionalinio Bowling Turnyro komiteto. Kaip jau žinoma, turnyras įvyks šių metų gegužės 15, ir 17 dienomis, Kenosha, Wis. Prašo pagelbėti finansiškai. Mūsų 6 kuopa iš iždo paskyrė $20 ir nebuvo pažymėta korespondencijoje. Atsiprašau, tai įvyko netiksliai.

Labai svarbus LDS 6 kp. Susirinkimas

Visi nariai prašomi įsitėmyti, kad sekamas mūsų kuopos susirinkimas bus labai svarbus. Turėsime rinktoi LDS Centro Valdybą. Todėl prašome visus narius dalyvauti. Veikiausiai šiame susirinkime bus renkami ir delegatai į LDS Devyniolikt ąjį Seimą, kuris įvyks šių metų rugpiūčio 21 ir 22 dienomis, The Pick-Fort Shelby Hotel, 525 W. Lafayette St., Detroit, Mics.

Kuopos susirinkimas įvyks, kaip ir paprastai, gegužės 4 d., Sokol salėje, 226 Clinton St. Pradžia 7 val. vakare. Todėl visi kuopos nariai prašomi dalyvauti.

O. W., sekr.

BOSTON, MASS.

Apie kai ką

Kaip jau buvo rašyta, balandžio 12-ą atsibuvo LLD 7-os apskrities konferencija. Į suvažiavimą suvyko geras skaičius delegatų nuo šešių Lietuvių Literatūros Draugijos kuopų. Smagu matyti, kad mūsų apšvietą platinanti organizacija dar gerai veikia. Reikia duoti kreditą moterims, nes jos darbuojasi labai gerai.

Pirmą valandą valgėme Bostono šeimininkių labai skaniai pagamintus pietus. Po pietų moterys atskirai turėjo apšvietos skleidimo ir spaudos rėmimo reikalu pasitarimus. Ypatingai apkalbėjo, kaip daugiau sukelti finansų.

Kalbant apie didesnį moterų aktyvumą, reikia pasakyti, kad jos yra stipresnės... Pas mus vyrų jau taip mažai yra, ir tie vienas po kitam nyksta. Balandžio 14-ą tapo palaidotas Juozas Butkus, ilgametis mūsų veiklos remėjas. Jis ne tik rėmė, bet ir priklausė prie progresyvių organizacijų. Per daugelį metų buvo LDS 62 -os kuopos iždininku. Lai jam būna šios šalies žemėje ramybė, o šeimai mano gili užuojauta.

-:- -:- -:-

Balandžio 15-ą kaip jau visiems žinoma, po visą šalį vyko prieš karą Vietname demonstracijos. Mato mai, Bostone buvo skaitlingiausia. Buvo apskaičiuota, jog į Boston Common parką susirinko protestą pareikšti per šimtą tūkstančių. Dalyvavo daugiausia jaunuomenė, kuri vis daugiau piktinasi karo nebaigimu, prieš aukštus mokesčius, prieš kainų kilimą ant visokių gyvenimui reikmenų, prieš pabranginimą kolegijas lankančių studentų metinių mokesčių ir prieš žiaurią diskriminaciją - rasizmą...

Per kelias popietės valandas protestuojantieji laikėsi geroj tvarkoj. Didelis būrys demonstratyviai iš Harvard skvėro, Cambrige, nužygiavo į Boston Common parką ir prisidėjo prie ten jau esamų tūkstančių. Po prakalbų, muzikinės ir dainnų programos, keli tūkstančiai grįžo Cambridge'n. Vėliau, vakare, Harvard skvėre kilo riaušės.

Trumpai pažiūrėkime, kaip du "Boston Globe" bendradarbiai tas riaušes aprašo.

Policijos vadą apklausinėjęs Ray Richard sako, kad neva protestantai policmonus akmenimis pirmiau apmėtę , negu jie lazdomis pradėjo publiką mušti. William A. Davis kalbėjosi su sužeistaisiais ir, be kitų, jis paduoda dviejų nekaltai sumuštų asmenų vardus. Delbie Drummond, nėščia jauna moteris ir Dennis Sliby, praradęs vieną koją Vietnamo veteranas, buvo Waldorf restorane policijos lazdomis smarkiai sumušti. Jie sako, kad jokioj taikos demonstracijoj nedalyvavę ir stebisi kodėl juos mušė. Karo veteranas turįs ilgus plaukus. Gal už tai?

-:- -:- -:-

Per WEEI radijo stotį, tam tikromis valandomis kasdien leidžiama publikai pareikšti nuomonę bile kokiu klausimu. Labai daug kalbama prieš karą, prieš oro teršimą, prieš visokios rūšies diskriminaciją, prieš pasenusius įstatymus, infliaciją, gengsterizmą, baisiai plintantį kriminalizmą ir taip toliau. Apie kriminališkus užpuolimus, vagystes "Record American" kasdien prirašo smulkiomis raidėmis po porą ilgų špaltų.

-:- -:- -:-

Bostono majoras White paskelbė labai gerą planą. Jis ragina miesto valdybą imtis darbo. Kaip žinia, Bestono įlankoj randasi daug salų-salelių. Planuojama salose padaryti rekriacijos centrus. O patį uostą irgi pagerinti... Taipgi miesto galva kalba, kad išvaromos į jūrą srutos būtų gerai perdirbamos, kad vandens neužterštų.

Miestas gerai padarė atsisakydamas dėl futbolininkų (Patriots) stadijoną statyti, nes miestas jau ir taip automobiliais užsikimšęs. Apie 30 mylių nuo Bostono, mažas miestelis, Foxboro, apsiėmė dėl Patriots pastatyti stadijoną su patalpa dėl 50.000 sėdynių.

Aš myliu sportą, ypatingai jeigu galiu pats jame dalyvauti. Tačiau turiu vienai sportininkų daliai (beisbolininkams) papeikimą. Vadinama Red Sox komanda, Penway parke turi žaidimus, sutraukdami iki 35, 000 žiūrovų. Labai dažnai pradeda geimę taip, kad paleidžia žiūrovus 4-ą ar bisį po ketvirtos valandos, kuomet ir darbo žmonės iš fabrikų ir visokių įstaigų paleidžiami. Pagalvok, vienu metu pasipila tūkstančiai žmonių, daugelis atvažiavę su automobiliais iš užmiesčio, o parkas yra pačiame miesto centre!

Kadangi automobilis daugiausia užteršia orą, ar ne tuomet, kai palengva važiuoja, vadinamoj "low speed gear"? Argi negali ponai rengėjai pakeisti žaidimams laiką?

A. K—a

GRAŽESNIO, STIPRESNIO ŽMOGAUS AUKLĖJIM.

Svarbūs patyrimai Tar. Lietuvoj

Stebėjau kūno kultūros pamoką vienoje mokykloje. Bėgimas, sudėtingi pratimai, ugdantys vikrumą ir orientaciją, vėl bėgimas, žaidimas "du prieš du" ir "komanda prieš komandą". Mažytė pertraukėlė — ir vėl viskas iš naujo...

Maždaug tiek, ir tai ne kas dieną, treniravosi Lietuvos krepšinio rinktinė, kai ji 1937 ir 1939 metais iškovojo Europos čempionų vardus. O minėtos mokyklos mokymo planuose kūno kultūrai kiekvieną savaitę skiriamos šešios pamokos! Tiesa, tokių mokyklų Lietuvoje tik trys. Jos eksperimentinės.

Šio eksperimento istorija prasidėjo prieš daugelį metų. Dešimt tūkstančių mokinių, kuriuos tada, penkiasdešimtųjų metų pradžioje, daugelyje Lietuvos mokyklų tyrinėjo jauna Kauno Kūno kultūros instituto auklėtinė Valerija Stakionienė, didelėse ir sudėtingose anketose paliko savo fizinio išsivystymo atvaizdą.

Vėliau moksleivių fizinio vystymosi tyrimai respublikoje tapo įprastu pedagoginio darbo reiškiniu. Po dešimtmečio jie buvo pakartoti itin plačiu mastu. Taip mokslininkų stalčiuose susikaupė vertingi duomenys, įgalinantys Lietuvos pedagogus pažvelgti į žmogaus formavimosi procesą iš tų pozicijų, kurios iki šiol dar mažai tyrinėtos.

Kas lemia asmenybės harmoniją? Dvasinis grožis? Taip. Intelektualusis pradas? Žinoma. Fizinis tobulumas? Be abejo. Bet iki šiol taip dorai ir nežinome, kaip racionaliausiai turėtume siekti fizinio tobulumo...

Valerija Stakionienė—dabar jau Kūno Kultūros instituto katedros vedėja —ir jos bendradarbiai ėmėsi didelio ir labai reikalingo darbo: sukurti mokslinius moksleivių fizinio tobulinimo pagrindus. Juk asmenybė intensyviausiai formuojasi mokykloje!

Per daugelį metų sukauptą milžinišką kiekį informacijos (apie įvairaus amžiaus vaikų fizinį išsivystymą, jų psichiką, mokymasi ir t.t.) apdorojo elektroninės skaičiavimo mašinos. Gauti matematiniai parametrai, charakterizuojantys moksleivių fizinę būklę. Jais pagrįstos kauniečių lentelės, padedančios įvertinti mokinių fizinio tobulėjimo eigą. Švietimo ministerijos nurodymu, tomis lentelėmis jau naudojasi respublikos mokyklos.

Ką tai reiškia? Štai pavyzdys. Jūsų sūnui ar broliukui vienuolika metų. Jo ūgis turėtų būti I.45 metro, svoris — 36 kilogramai. 60 metrų jis privalo bėgti 10.4 sekundes, teniso kamuoliuką numesti 30 metrų, šokti į aukštį 95 centimetrus ir tt. Jeigu jis mažesnis ar didesnis (bet biologinės normos ribose, o ta riba gali gerokai svyruoti), atitinkamai keičiasi reikalavimai.

Tačiau taip buvo mokslo metų pradžioje, rudenį. Pavasariop vaikas paūgėjo, pasunkėjo, jis turėjo pasidaryti greitesnis, vikresnis, stipresnis. Kitaip sakant, jis fiziškai patobulėjo. Tą jo tobulumą, dabar jau išaugusį, vėl įvertina lentelės.

— Pažymius už kūno kultūrą dabar rašome ne iš akies, o remdamiesi objektyviais normatyvais, — aiškino man vienas kūno kultūros mokytojas.

Antra vertus—o tai ypač pastebima vyresnėse klasėse — yra didesnių ir mažesnių vaikų. Kuris iš jų fiziniu atžvilgiu tobulesnis? Ar tas, kuris, būdamas aukštesnis, aukščiau šoka, daugiau pakelia, greičiau bėga? Ne. Tobuli gali būti abu. Įvertinti tą jų tobulumą ir padeda Stakionienės lentelės. O gaudamas nuolatinę informaciją apie moksleivio fizinį progresą (arba regresą), mokytojas gali šį procesą valdyti, padidinti arba sumažinti krūvius ir t.t. Vadinasi, galima individualiai nuolatos stebėti visus mokinius, o ne tik tuos, kurie priklauso mokyklos ar rajono rinktinėms.

Ką matematiniai metodai jau yra pasakę apie jaunimo fizinį išsivystymą. Palyginę dabartines moksleivių fizinės būklės charakteristikas su padarytomis prieš aštuoneris metus, kauniečiai konstatavo, kad moksleiviai dabar žymiai gražiau nuaugę. O štai fizinis jų pasiruošimas — susilpnėjęs (jiems labai trūko ištvermės, greičio).

Tada ir atsirado tos trys eksperimentinės mokyklos, nuo kurių pradėjau šį pasakojimą. Mokslininkai dabar stebi, kaip padidėję fiziniai krūviai veikia moksleivio savijautą, mokymąsi, jo bendrą vystymąsi, sveikatingumą. Panašiu keliu, beje, eina ir kai kurios Estijos mokyklos. Pirmieji rezultatai jau patvirtino mintį, kad mokyklose būtina padidinti kūno kultūros pamokų skaičių.

Dvidešimt dvejų metų stebėjimų ir eksperimentų rezultatus Valerija Stakionienė apibendrino daktarinėje disertacijoje. Užvertusi paskutinį savo darbo puslapį, mokslininkė susimąsto.

—Jaučiu, kad pats darbas dar tik prasideda, — sako Ji.—Iškyla šimtai problemų. Štai kad ir tokia. Jau nuo penkių metų mergaitėje prabyla moteriškasis pradas. Kaip jį geriau skatinti? Aišku, kad tie fiziniai pratimai, kurie tinka berniukui, mergaitės kūno grožio vystymąsi gali stabdyti. Šiandieną mes (ir ne tik mes — praktiškai visa Europa) neturime sąlygų mergaitėms ir berniukams skirti atskiras kūno kultūros pamokas. Vadinasi, reikia ieškoti kitų kelių. Arba dar. Pasižiūrėkite, kaip vaikšto mūsų vaikai, net ir mes patys. Kaip mes sėdime, kaip stovime? Kartais darosi baisu! Ugdyti judėjimo meną — labai svarbus kūno kultūros uždavinys. Bet ir vėl: tam tikslui dar neturime geros metodikos. O norint ką sukurti, reikia daug tyrinėti, kaupti informaciją, ją analizuoti...

Darbas, kurį prieš du dešimtmečius pradėjo Valerija Stakionienė, jau davė gražių vaisių. Ir dar daugiau jų žada ateityje. Gal nuo to respublikoje ir nepadaugės aukštaūgių krepšininkų, greitakojų bėgikų, rinktinių stipruolių, tačiau, pasitelkus jaunimo fiziniam lavinimui mokslinę metodiką, mūsų vaikai neabejotinai taps ir stipresni, ir vikresni, ir gražesni. O tai ir yra svarbiausias tikslas, kurio siekia Tarybinė kūno kultūros sistema.

B. Bučelis

Australija sumažins jėgas Vietname

Canberra, Australija. — Australijos valdžia pranešė, kad ištrauks vieną iš trijų batalijonų iš Vietnamo. Tai būtų apie 750 kareivių.

Iš viso Australiljos laivyno, armijos ir oro jėgų Vietname yra 8,000. Į šį skaičių įeina apie 6,000 kareivių.

DĖMESIO PIKNIKŲ RENGĖJAMS

Pavasarinis piknikas įvyks birželio 21 dieną, Haverhillo Gedemino parke. Būkite taip geri ir nieko nerengkite savo kolonijoj.

J. P.

(31-32)

LABAI ĮDOMIOS NUOMMONĖS

Apie žmogaus dvasinę sveikatą, ligas ir skausmą

Mielas Albinai! Šiame laiške noriu padaryti vieną kitą pastabą ryšium su tavo paliesta blogio ir gerio problema. Pats tvirtini, kad blogio ir gerio supratimas visais laikais buvo reliatyvus: kas vienam bloga, tas kitam gera. Tas pats objektas iš vienos pusės gali būti blogas, iš kitos — geras. Pats net pateikei palyginimą, kad žuvėdra, iš viršaus žiūrint, atrodo pilka, o iš apačios — balta, idant susilietų su fonu ir taptų nepastebima plėšrūnams. Kaip žuvėdra yra kartu ir balta, ir pilka, žiūrint, iš kur ji stebima, taip ir kurio nors reiškinio gerumas ar blogumas priklauso nuo subjekto požiūrio.

Ir ne atsitiktinai pats rašai, kad Vietnamo karo šalininkai sakosi giną Vakarų civilizaciją nuo ateizmo, būdami įsitikinę, jog atlieka kilnią misiją, aukoja savo gyvybes vardan aukštų idealų.

Šia proga aš prisiminiau vieną mano girdėtą diskusiją tuo klausimu. Prieš keletą metų aš užsukdavau pas vieną mokytoją, kuris buvo ką tik vedęs ir gyveno šiaip taip įrengtoje namo palėpėje. Nors būstas buvo mažytis, bet jame kas ketvirtadienį rinkdavosi draugų būrelis padiskutuot vienos ar kitos problemos.

Diskusijų dalyviai, daugiausia ką tik baigę aukštąją mokyklą specialistai, susėdę, ant ko pasitaikė, gurkšnodami kavą, paliesdavo aktualiausias problemas. Per egzaminus jiems buvo įgrisę visokiausios citatos, ir čia jie duodavo sau laisvę, reikšdami savo pačių mintis.

Žinoma, daug ten būdavo iš tuščio į kiaurą pilstymo, kaip sakoma, bet dažnai daug kas ir originaliai pažvelgdavo į vieną ar kitą klausimą.

Ta amžinoji problema

Ir vieną tokį vakarą buvo įsitraukta ginčytis, kas yra toji amžinoji blogio ir gėrio problema. Čia aš atpasakosiu tada pareikštas mintis tik apytikriai, kiek galiu atsiminti, ir apibendrindamas.

Gėris ir blogis negali būti reliatyvios sąvokos, kaip nėra reliatyvios sveikata ir liga, — dėstė vienas iš svečių, mėgęs operuoti psichologiniais argumentais. — Žmogų ištinka liga, kada pažeidžiami organizmo funkcionavimo dėsniai. Tų dėsnių nepaisymas ar jiems prieštaravimas ir sukelia ligą.

Toliau, prisimenu, buvo pateiktas toks pavyzdys. Sakysim, senų senovėje keliaudamas primityvus žmogus pavargsta, sušyla ir ištroškęs pripuola prie tyriausio šaltinio. Gaivindamasis jis godžiai iš jo geria. Ir suserga. Žmogus negali suprasti, kodėl jis susirgo, natūraliausiu būdu patenkinęs kūno troškulį. Fantazija šiai ligai aiškinti pateikia piktąsias dvasias, kurios neva nubaudusios jį už kažkokį prasižengimą. Daug laiko turėjo praeiti, iki žmogus suprato tokios pneumonijos priežastį.

— Bet lyginant ligą su blogiu, reikia atsižvelgti, turbūt, ir į skausmo vaidmenį? — įterpė kažkas iš besiklausančiųjų.

Kodėl skausmas naudingas?

— Taip,— sutiko pirmasis oratorius,— žmogui užsitraukus ligą sveikatos dėsnių nepaisymu, jo organizmas stengiasi ištaisyti tą pažeidimą, ir pirmoji tam pasiekti priemonė — tai skausmas. Skausmas priverčia žmogų duoti tam organui poilsį, ieškoti vaistų, kad greičiau galėtų atstatyti sutrikusį tos kūno dalies funkcionavimą. Tokiu būdu skausmas, nors ir būdamas ligos rezultatas, yra išganinga, gelbstima funkcija. Vadinasi, ligą reikia skirti nuo ją lydinčio skausmo, kuriuo organizmas stengiasi gelbėtis iš ligos, grįžti į sveikatos būklę. Išvada: tarp ligos ir sveikatos negali būti jokio reliatyvumo.

—Mes matome,— vėl kažkas kreipėsi į tą mokslingą psichologą iš šalies,— panašiai yra ir su dvasine arba psichine žmogaus sveikata?

Nerami sąžinė

— Savaime suprantama,— dėstė toliau tasai psichologas.— Sakysim, vieniša motina pameta savo kūdikį, išsižada jo. Bet ji negali nurimti. Jai nuolat sapnuojasi augąs jos vaikas. Ji nenoromis slapta seka jo likimą, pergyvena dėl jo kančių, kremtasi. Ir tai natūralu, nes ji pažeidė motinystės instinktą, įlypintį jos prigimtyje. Ji kankinasi, blaškosi, niekad nesijaučia laiminga. Jos sąmonėje reiškiasi ją kankiną vadinamieji psichoanalitiniai kompleksai. Ir šis dvasinis jos skausmas yra instinktyvus prigimties imperatyvas, šaukiąs ją atsiimti kūdikį ir atlikinėti motinišką savo funkciją — auginti ir auklėti vaiką. Vadinasi, blogis šiuo atveju buvo psichikos dėsnių pažeidimas, o skausmas instinktyvi priemonė, siekianti ištaisyti tą pažeidimą. Kaip matome, ir psichinėje sferoje nėra jokio realiatyvumo tarp gėrio ir blogio.

— Bet ar fizinis ir dvasinis skausmas pasireiškia vienodomis formomis? — kažkas metė klausimą.

Skausmo formos skirtingos

— Žinoma, kad nevienodomis, — sekė atsakymas. — Kada ligą sukelia pašaliniai reiškiniai, nepriklausą nuo pačio žmogaus, tas skausmas praranda gelbstimąją galią. Jis tik kankina žmogų ir silpnina jį. Šiuo atveju telieka tą skausmą mažinti dirbtinomis priemonėmis, nes medicina kartais bejėgė įveikti ligos priežastį. O dvasinis skausmas paprastai esti tik išganingas, nes čia beveik visada galima pašalinti dvasinės "ligos" sukėlėją, tai yra imti elgtis pagal psichinės prigimties dėsnius. Tokį skausmą šalinti dirbtinomis priemonėmis vartojant narkotikus ir svaigalus, reiškia dar labiau komplikuoti dvasinę "ligą".

Šioje diskusijoje po to buvo paliesti komplikuočiausi dvasinio gyvenimo atvejai, bet daugumos pareikštos nuomonės sukosi apie tai, kad gėrio ar blogio sąvokos nėra reliatyvios.

Parazitiškas gyvenimas

Paskui apibendrinant buvo prieita prie atvejų, kai žmogus nepaiso visuomeninės savo prigimties imperatyvo. Dalis žmonių, užuot gyvenę visuomeniškai, tai yra darbo pasiskirstymu daug našiau kūrę medžiagines vertybes ir lengvinę savo gyvenimo sąlygas, ima gyventi parazitiškai, apiplėšinėti kitus, tukti iš kitų prakaito. Pasąmonėje protestuoją procesai prieš šio imperatyvo pažeidimą pasireiškia žmogaus sužiaurėjimu, jie padaro jį tironišką. Toks individas blaškosi, nežinodamas, dėl ko jis kenčia. Iš čia jau žiloje senatvėje kildavo jo noras permaldauti neva supykusius dievus, aukojant ant aukuro gyvus žmones.

— Parazitizmo šaltinis yra privačioji gamybos priemonių nuosavybė, — buvo apibendrinta, prieš skirstantis į namus. — Nors ji gali būti panaudota ir ne parazitiniam gyvenimui, o visuomeninei naudai, tačiau savo esme ta privačioji nuosavybė skatina parazitavimą, tai yra žmogaus visuomeninės prigimties pažeidimą. Žmogus šimtmečiais blaškosi, kenčia visokius pasąmonės kompleksus, nežinodamas to skausmo priežasties, nežinodamas savo "ligos" diagnozės. Dėl to, — tvirtino mokslingasis psichologas,— milijonai žmonių varomi į žudynes, pažeidžiant ir kitą žmogaus prigimties imperatyvą "neužmušk!".

Prie vieno prigimties dėsnio pažeidimo prisideda kitas, "liga" komplikuojasi, kalbant mediciniškai, ir žmogus iki kelių įbrenda į kraują, nerasdamas atsako, šaukdamasis dievų ir dažnai pats sau galą pasidarydamas. Iš čia kyla beviltiška, pesimistinė šių dienų egzistencializmo filosofija. Ir tuščia šį "pasaulio skausmą" stelbti narkotikais, visokiu smaguriavimu, stengiantis užmiršti. Šitos priemonės tik komplikuoja tą "pasaulio skausmą". Norint jo atsikratyti, reikia šalinti jį sukeliančias priežastis.

Štai, Albinai, pagrindinės pažiūros apie gėrio ir blogio sąvokas, pareikštas per tą diskusiją. Bent tiek įstrigo man į atmintį.

Kai nesilaikome sveikatos dėsnių

Sveikiausia mintis šiose nuomonėse, man atrodo, yra ta, kad gero ar blogo poelgio prasmė nepriklauso nuo žmogaus intencijos, kad tai yra objektyvi, o ne subjektyvi kategorija. Kaip gerdamas švariausią vandenį, žmogus gali susirgti, jeigu nepaiso sveikatos dėsnių, taip ir, su geriausia intencija aukodamas savo pastangas ir save patį, jis gali pažeisti prigimties dėsnius ir užsitraukti tų dėsnių "prakeiksmą". Štai kodėl, tur būt, yra labai svarbu pažinti psichinės sveikatos dėsnius, kad žmogus nebūtų stumiamas klaidingai save aukoti.

Todėl tie Vietnamo karo šalininkai, kurie gina kapitalistinę santvarką, pateisindami privačią gamybos priemonių nuosavybę, skatinančią parazitinį gyvenimo būdą, priklauso atgyvenusiai praeičiai, klaikiajai žudynių praeičiai. Pasaulyje egzistuoja nauja visuomeninė santvarka be privačios nuosavybės ir tai santvarkai priklauso ateitis.

Šis gilus įsitikinimas plaukė ir iš tų paprastų įvairių profesijų žmonių pasisakymų, kuriuos aš čia trumpai atpasakojau. Ir psichinėje sferoje viskas priklauso nuo objektyvių dėsnių, kuriuos žmogus pažįsta per sunkią kovą bei nesuskaičiuojamas aukas. Bet, juos pažinęs, jis gali išvengti "ligos" pasekmių, tapti sveikas ne tik kūnu, bet ir dvasia ir šimtamyliais pasakų milžino žingsniais žirgsnoti į priekį, į aukštesnę pakopą.

Iki sekančio laiško.

V. Ičius

1970.II.8

Londonas.— Europos valstybių taryba pasmerkė Graikijos fašistų režimą už kankinimą politinių kalinių, kurių dabar yra apie 2,000 kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

Milwaukee, Wis. — Daugiau kaip tūkstantis balandžio 15 d. demonstravo prieš karą ir taksų mokėjimą.

Bangkok, Tailandas. — Vidaus Ministerija pranešė, kad Tailandas mano išsitraukti savo jėgas iš Pietų Vietnamo.

Kanada protestuoja prieš JAV nervų gazus

Ottawa. — Kanados valdžia pasiuntė formalų protestą Jungtinių Valstijų valdžiai prieš iš Okinavos vežimą nervų gazų Kanados parubežiu.

Proteste nurodoma, kad tie gazai yra labai pavojingi gyvybei. Todėl jų pervežimas turėtų būt kitais nuo Kanados tolesniais keliais.

Paryžius.— Šiaurės Vietnamo delegacijos pirmininkė Xuan Thuy sako, kad ji apleis pasitarimus su amerikiečiais dėl karo baigimo Vietname, jeigu Amerika į derybas neatsiųs atsakingo diplomato. Kaip žinia, Amerikos valdžia savo delegacijos pirmininką Habib seniai atšaukusi iš konferencijos.

New Yorkas. — Mirė Albert Baker, medikalinės pagalbos Kubai komiteto vadovas 81 metų amžiaus.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

MAN FOR PRODUCTION and mixing plant, immediate opening, no experience necessary, we offer excellent pay, fringe benefits, all day work. Call MI 6-3800 for interview. CRC CHEMICAL, Limekiln Pike, Dresher, Pa. (31-37)

PRINTER-COMPOSITOR with Ludlow. Exp. start $155 per week. Progress to $175 per week. Paid vacations, hospitalization and holidays. Call 201-471-2881, (31-35)

BAKER. Experience not necessary. Will train. Apply in person. PARKWOOD PASTRY SHOP, 12317 Academy Road, Philadelphia, Pa. 215-NE 7-3663. (31-33)

WOMEN WANTED for handpressing and packing, will teach. Very pleasant surroundings and benefits. Apply in person. CARNIVAL CREATIONS, INC., 1050 Edward St., Linden, N. J. (31-40)

SECRETARY - Irvington Center. Opportunity in New Air conditioned office to handle light steno, typing. Work with Sales Managers. Requires good telephone personality. Position available March 31st or sooner. Just married Secretary leaving, will break in. Call Mr. Scheiner. 399-0446. (31-33)

Operators - Operators - Operators! Night Shift from 5 PM to 9 PM. Single needle operators on various operations. Full or part time. Also from 8 AM to 9 PM. See Mr. Zimmerman. 5th floor. JAY KNITWEAR, INC. 26th and Reed Sts. (26th St. entrance) or call DE 6-5410. (31-33)

HOUSEKEEPER. Over 18. Driver's license, live in, help with our 2 small children. Some cooking, lite household duties. Other cleaning help employed. Private room and bath, TV. Gladwynne, Pa. Good wages. MI 9-3980. (31-33)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

MASSEUR

Immediate opening for permanent position with local branch of nation's fastest growing and most progressive chain of health and recreation centers. Good starting wages. Experienced only. No Floaters.

Call MR. SPEARS

E. Brunswick, N. J. 201-257-7878

(27-36)

COOKS

SHORT ORDER

$150 WEEK

FREE BENEFIT INCLUDING:

- UNIFORMS
- PAID VACATIONS
- PAID LIFE INSURANCE
- HOSPITALIZATION

Call (201) 538-9718

An Equal Opportunity Employer

(31-35)

PRINTING

TRAINEES

LOOKING FOR A TRADE WITH A FUTURE?

EARN WHILE YOU LEARN

Starting Weekly Earnings average $100 per week. Over $125 in 1 year 37½ hour work week. Overtime work available.

Company paid benefits include hospitalization. Major Medical Life insurance. Steady Employment.

UNIT PRINTING CORP.

Midland Ave., and Marginal Rd.
Paramus, N. J. — 201-265-1200
An Equal Opportunity Employer

(31-34)

DRAFTSMAN

Minimum of High School education, including 2 years of High School training in drafting, and six months drafting experience, or the equivalent thereof, to work in leading utility office in Woodbridge, N. J. area.

Good starting salary. Excellent fringe benefits. Call Mr. Harvin. 201-289-5000 for appointment. An Equal Opportunity Employer.

(31-34)

SCHOOL GUIDE

Sacred Heart School.
Resident School for boys.
Grade 4 through 8
Brothers of the Sacred Heart
Andover, Mass.

(31-39)

MAIDS—MOTEL. Five days, top wages, benefits.
E. Brunswick, N. J.
Call 201-846-1400. Mrs. Jennings.
(28-32)

KEYPUNCH OPERATOR. National concern has immediate opening for experienced or IBM school graduate; 35 hr. week. Convenient location and generous benefit program. For interview, contact P. W. Price, Atlas Supply Co., Diamond Road, Springfield, N. J. 201-379-6550.
(28-34)

SERVICE REPRESENTATIVE. Looking for a career in the Business Equipment Field? Anderson Jacobson is looking for a man to service data communication equipment in the Hackensack area. We offer excellent salary and fringe benefits including free hospitalization and life insurance. To qualify you should have high mechanical aptitude, some electronics training or experience and a desire to advance to field service. If you qualify call Bob Dolinski at 201-488-2525. (28-34)

MACHINISTS. For Prototype Shop. Investigate your future with us. Call Personnel Dept. 201-351-4442. Or apply in person to:
PRECO
1246 Central Ave., Hillside, N. J.
(29-38)

CHEMISTS AND LAB TECHNICIANS

Lab experience necessary for work in analytical laboratory on analysis of food products. Salary commensurate with experience. Apply in person or call Mr. Handelong — 797-6800, ext. 342. NABISCO Research Center, 2111 Rt. 208, Fair Lawn, N. J. An Equal Opportunity Employer (M/F). (31-33)

DIAGNOSTIC SALES. Rapidly expanding diagnostic Company seeking man with medical technology or chemistry-biology background. Some College preferred. Excellent opportunity for advancement. Salary plus commission. Car and expenses. All benefits.
Call 201-687-2452. Mr. Warren. 9 AM to 5 PM. (31-32)

TIME KEEPER, mature or semi-retired individual with past timekeeping or accounting background, to prepare and control card inputs, to a recently installed 360/20 computer. Excellent benefits and salary. Equal Opportunity Employer. Penna, Forge, Bleigh & Milnor Sts., Philadelphia, Pa. MA 4-3666.
(27-32)

SO. BOSTON, MASS.

Mirė

Juozas Butkus

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Katrinai, jo povaikiams, seseriai Onai ir giminėms Lietuvoje, ir taipgi giminėms Amerikoje.

Eleanora Belekevich	H. Zekonienė
Elz. Freimontienė	Julia Zulienė
J. Valančiauskas	L. Plutienė
A. Mathus	Eva Vaitensky
K. Kazlauskienė	J. Stružas
S. J. Rainardai	B. Čuberkienė
P. Žukauskienė	Elz. Repšienė
N. Grigaliūnienė	G. V. Kvetkai

BEDFORD, MASS.

Mirus

Jonui Gittzui

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai Julijai, sūnams Raymond, Leo ir John, dukroms Emma Chulada, Ruth Wenzlow, žentams, marčioms ir anūkams; seserei Nellie Jarusevičienei Lietuvoje, artimiems giminėms ir draugams.

S. Rainard	L. Plutienė
Julia Rainard	J. Valančausky
K. Kazlauskienė	Elz. Freimontienė
P. Žukauskienė	J. Petrus
Mr. ir Mrs. W. Bond	B. Čiuberkienė
G. V. Kvetkai	A. K. Jankus
N. Grigaliūnienė	S. Šukienė
Elz. Repšienė	F. ir Olga Graham

Laiškas iš Sibiro

Laišką rašė S. Ivanauskienei, Setauket, L. I., jos brolio dukra Salomėja Čeponytė-Remeikienė, kuri su savo dviem sesutėm karui pasibaigus išvyko į Sibirą, kur pramonės statymui trūko darbo rankų. Po sutarto laiko merginos, iš Panevėžio apylinkės, galėjo sugrįžti atgal į Lietuvą, bet jos pasilieka šiaurėje. Viena mirė, kita susituokė su lietuviu Alfonsu Remeika, trečioji ištekėjo už ukraino.

1967 m. S. Ivanauskienė lankėsi su ekskursija Lietuvoje. Pasimatyti su teta iš Amerikos Remeikienė buvo atvykusi iš Sibiro. Praeitais metais abu Remeikiai dviejų mėnesių atostogas praleido Lietuvoje. Nusipirko namą Panevėžio apylinkėje.

Laiškas rašytas 1970 m. kovo 23 d. Praleidus asmeninius reikalus, laiško autorė kalba apie pavasario orą. Ji rašo:

"Pas mus irgi pavasaris, saulutė linksmiau šviečia ir sniegas po truputį pradeda tirpti, dienos daug ilgesnės, bet juk čia šiaurė ir viskas daug vėliau. Čia gegužės mėnesį krinta sniegas, dažnai ir biržely iškrinta, bet tuoj vėl nutirpsta.

Letuvoj jau gražu — parskrido vyturiukai, pempės ir gandrai tuoj parlėks.

Mes kasdien klausomės radijo, koks oras Lietuvoje, ir laikraščių, žurnalų lietuviškų daug užsirašėme, tai naujienas žinome.

Nusibodo šiaurėje gyventi! Galvojame grįžti į tėvynę. Dabar jau turime kur gyventi. Senatvė nebaisi.

Mano vyrui dar dveji metai iki pensijos. Bus 50 metų. Galės pailsėti, bet mes galvojame grįžti anksčiau.

Tetelė rašėte, kad pas jus viskas labai brangu ir sunku gyventi. Pas mus irgi kai kurie produktai pabrango, bet žmonės gyvena neblogai. Pas ką didelės šeimos, daug vaikų, valdžia moka pensijas motinoms, vaikams duoda rūbus, mokykloj knygas, ir valgyti mokykloj duoda nemokamai. O kas nori toliau mokytis, tai valdžia duoda bendrabutį gyventi, moka pinigais arba maitina. Čia kiekvienas gali pasirinkti mokslą, kokį tik nori, kad tik gerai mokytųsi, kad visas jaunimas būtų mokytas.

Dabar Lietuvoje tiek daug mokytų žmonių, visur Lietuvos vardas minimas. Visose mokslo šakose lietuviai minimi už tai, kad lietuviai myli mokslą. Žinoma, po karo buvo labai sunku, kol viskas persitvarkė, o dabar galima visiems gyventi. Kad tik nebūtų karo, tai visko užteks.

Tetelė rašėt, kad pas jus daug vagių. Taimums keista, nes pas mus maža jų, valdžia baudžia už vagystes, o mūsų mieste Kemn, tai negirdėta, kad ką apvogtų ar užmuštų. Pasitaiko koks negeras žmogus, tai tuoj tokį pagauna ir teisia. Pas mus ramu, gali vaikščioti vidury nakties kur tik nori."

A. Bimba's Book "The Molly Maguires" is out

In 1932 Anthony Bimba reconstructed a "forgotten chapter" in the history of American labor. This original study, based on research in the Pennsylvania anthracite region, revealed the true nature of the so-called Molly Maguires as pioneers and martyrs in a determined struggle of the miners to improve their miserable working conditions during the 1870s.

Books appearing since Bimba's **Molly Maguires** was first published and using new source materials confirm his basic findings. However, none established so clearly the role of the railroad company which owned the mines in organizing the terror in the coalfields and managing the frame-up trial which sent the Mollies to the gallows.

Bimba shows how carefully the mine operators prepared for the strike of 1875, with the criminal complicity of the railroad company whose president hired the Pinkerton spies and provocateurs and acted as state prosecutor in the subsequent trials. (This aspect is obscured completely in the current film.) The focus then widens to show the Catholic Church hierarchy, the press and the power of money were plqced in the service of the merciless mine operators.

In these days of "conspiracy", it is essential to understand the nature of this early major class battle in American labor history. By clearly delineating the causes of the confrontation and the "class justice" of the courts, Anthony Bimba provided an invaluable insight into the origins of the frame-up system.

(THE MOLLY MAGUIRES by Anthony Bimba, 144 pages. Cloth, $4.95; New World paperback, $1.65. Publication: May.)

The book has 140 pages, price per copy — clothing $4.95, paperback $1.65.

International Publishers
381 Park Avenue South
New York, N. Y. 10016

Rally to Fight Reaction in the USA

Join us to celebrate the 25th anniversary of the defeat of fascism in Germany, to fight ultra-right, racism and anti-semitism in the United States.

The meeting will be held Saturday, May 2, at 2 PM, at Hotel Diplomat, 108 W. 43rd St., near 6th Avenue, Manhattan.

There will be a very interesting program. You will hear speeches by Prof Arthur Kinoy, Dr. Milton A. Galamison, Rabi A. Bruce Goldman, Rose Baynes, Rev. Christoph Schmauch and others. The Yula Russian Folk Dance Goup will entertain.

Admission—$1.00. All are welcome.

Austin, Tex. — Balandžio 22 dieną lėktuvo nelaimėje žuvo šeši žmonės.

Yucaipa, Calif.

Apie velionę J. Šimkienę

Kovo 10 d. amžinai iš gyvųjų eilių atsiskyrė Juozapina Šimkienė. Mirė sulaukusi 83 metų. Palaidota Inglewood kapinėse. Kilusi iš Kelmės miestelio.

Velionė jaunystėje susituokė su duonkepiu Šimku. Pramonė gerai sekėsi, jie gražiai gyveno Los Angeles mieste. Prieš daugelį metų įvyko kokia ten nelaimė, mirė jos mylimas vyras. Nors Juozapinai liko nemažas turtas, bet vienišas gyvenimas jai neteikė džiaugsmo. Vėliau ji įgijo kokią nepagydomą ligą, per veik 20 metų ėjo nuo vienų gydytojų ir gydymo įstaigų pas kitus, bet pagalbos nerado.

Mirdama paliko dar gyvą brolį Silvestrą (Jimį) Vasiliauską, gyvenantį San Diego, ir dukrą, Van Nuys, Calif. Lietuvoje turėjo seserį, bet apie ją mažai žinojo.

Šimkienė buvo nare LLD 78 kuopos Yucaipoje ir LDS 35 kp. Los Angeles. Nuo abiejų kuopų buvo gėlių vainikai ir daug vainikų nuo artimųjų giminių ir draugų. Šermeninėje prie karsto jausmingai kalbėjo Adolfas Gasparas lietuviškai ir angliškai. Velionės kūnas buvo sukremuotas Redlands Hillside kapinėse. Čia yra paprotys karstą palikti koplyčioje, laidotuvių tvarkytojas karstą nuveža į krematoriją po visų apeigų.

Laidotuvėmis rūpinosi jos duktė, kuri arti motinos gyveno. Užbaigus atžymėjimą, visi dalyviai buvo pakviesti pietų į puikų viešbutį.

Jeigu kas norėtų daugiau žinių apie velionę gali kreiptis prie Anna Kucera, 6209 Hazeltine Ave., Van Nuys, Calif.

Kalifornijos laiko pakaita

Kalifornijoje kas metai yra keičiamas laikas. Vasaros laiku vadinamas "dienos šviesos taupymu" nuo bal. 26 dienos. Rudens pastovus laikas (Standard time) prasideda nuo spalio (Oct.) 25 d.

Alvinas.

Sveikina "Vilniečius"

Newyorkiečiai sveikina "Vilnies" suvažiavimą su dovanomis:

V. V. Bunkai	$10.00
V. O. Čepuliai	10.00
M. Klimas (NJ	5.00
K. I. Levanai	5.00

Vilniečių suvažiavimas įvyks gegužės 3 d., Chicagoje. Tikimės, kad dar atsiras ir daugiau sveikintojų. Viršminėtiems prieteliams ačiū už jų dovanas.

L. Kavaliauskaitė

Maskva.— Tarybų Sąjungos mokslininkai paleido į erdvę 334-tą satelitą.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Jeigu jūsų TV sugedo, kreipkitės pas mus. Mes taisome Televizorius — spalvotus ir nespalvotus. Parduodame ir įtaisome Antennas. Taisome ir radijus, HI-FI ir STERO. Įstatome antennas dėl spalvotų televizorių ir Master Antennas. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu. Kalbame lietuviškai.

Dėl daugiau informacijų, prašome skambinti: 647-2327. REDDING ELECTRONICS, 3414 Fulton St., Brooklyn, N. Y. 11208.

(32-39)

Iš Laisvės Jubiliejinės Komisijos posėdžio

"Laisvėje" buvo trumpas pranešimas iš pirmojo Jubiliejinės Komisijos posėdžio. Balandžio 20 dieną įvyko antras posėdis. Džiugu pranešti, kad mūsų Komisija padidėjo dviem nariais. Tapo pakviesti ir į Komisiją sutiko įeiti Dr. A. Petrika ir Helena Jeskevičiūtė.

Šiame posėdyje buvo plačiai aptartas Laisvės Jubiliejinio leidinio formatas ir turinys. Kalbėta ir apie pavadinimą, bet nutarimas dar nepadarytas.

Taipgi aptartos kainos, kurie norės save arba savo artimiausius šiame istoriniame leidinyje įamžinti. Bus atsikreipta į organizacijas ir pavienius asmenis ta proga pasinaudoti. Prašysime visus prie šio svarbaus darbo prisidėti, kad šešiasdešimtmetinis Laisvės Jubiliejus būtų atžymėtas kuo plačiausiai ir reikšmingiausiai.

Prašome tėmyti "Laisvėje" tolimesnius Komisijos pranešimus.

Jubiliejaus Komisija

Join Us on May First

May Day, the international workers' holiday, will be celebrated this year in a huge parade and rally on Friday, May 1st.

With major slogans, **End US imperialist aggression!, End racism and repression!, Take inflation off the workers' back,** May Day will be a demonstration of united militancy.

The parade will assemble at 4:45 PM at 38 St. and 8 Ave., and will march down Broadway to join the rally at Union Square. The rally itself will begin at 5 PM at the north end of the Square.

Speaking at the rally will be: Jesse Gray, Harlem tenant leader and candidate for Congress; Beulah Sanders of the Citywide Coordination Committee of Welfare Rights; Yashua Ben Levi, garment rank-and-filer; Rasheed Storey, Chairman of the Commuuist Party of New York State; Mike Zagarell of the Young Workers' Liberation Leauge; Pauline Rosen, leader in Women Strike for Peace; Ramon Arbona, of the Movement Pro-Independence of Puerto Rico; Don Reeves, Chairman of the High School Students Rights Coalition; and Nathan Solomon of the Freedom & Peace Party. Rev. F. D. Kirkpatrick, well-known folksinger, will perform.

The New York Committee for May Day 1970 calls upon all progressive forces in the New York area to participate and make MAY DAY 1970 a milestone in the tradition of militant struggle out of which this holiday was born.

For further information, contact the Committee at 11 West 17 Street, Room 1002, NYC 10011—tel.: 924-0552.

Viena. — Amerikos ir Tarybų Sąjungos delegacijos išdėstė savo pozicijas dėl apribojimo strateginių ginklų plėtimo ir gaminimo. Jau įvyko trys sesijos, bet dar nieko konkretaus nepadaryta.

Susitikimas su įžymiuoju solistu

Kaip žinia, jau senokai Jungtinėse Valstijose vieši įžymusis Lietuvos operos solistas Vaclovas Daunoras. Atrodo, kad jo viešnagė eina prie pabaigos. Nors kai kur čia jam buvo ruošti koncertai, bet tiktai maža šios apylinkės lietuvių dalelė gavo progą jį išgirsti. Dabar tokią progą turėsime.

Sekmadienį, gegužės 10 dieną, niujorkiečiai ruošia su mieluoju svečiu gražų susitikimą formoje skaniai paruoštų pietų. Neabejojame, kad solistas sutiks mums padainuoti. Tik nepraleiskime progos.

Susitikimo parengimas-pietūs įvyks Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Pradžia 1 val. Visi ir visos kviečiami dalyvauti.

Aido Choras suvaidins operetę "Ramunė"

Šį sekmadienį Aido choras suvaidins muzikinę komediją "Ramunė", apie kurią jau keletą kartų buvo rašyta, ir tikiu, kad skaitytojai jau susidarė nuomonę apie operetės turinį ir kas joje atliks pagrindines roles.

Daug darbo atlikta ne tik mokytojos, bet ir pačių aidiečių. Kiekvienas choro narys turi savo pareigas atlikti. Vienų didesnės pareigos—kitų mažesnės. Sklandus bendradarbiavimas eina pirmyn, ir štai šį sekmadienį geg. 3 d., "Ramunė" bus suvaidinta, bus kuo pasigėrėti.

Mildred Stensler

Jau 20 metų, kai Mildred Stensler moko Aido chorą ir po jos vadovybe jau daug darbų atlikta. Regis, suvaidinta apie 10 operečių, nekalbant apie įvairius koncertus ne tik pas lietuvius, bet ir pas kitataučius.

Mildred pradėjo dainuoti Newarko "Sietyno" chore dar prie B. Šalinaitės ir W. Žuko. Jiems pasitraukus, Mildred sutiko mokinti sietyniečius, ir juos mokė apie 4 metus. Tuo pačiu laiku Aidui reikėjo mokytojo, ir buvo atsikreipta prie Mildredos. Nors jinai gyvena tolokai nuo New Yorko, bet būdama menininkė ir mylėdama lietuvišką dainą, suprato, kad reikia išlaikyti Aido chorą. Ji sutiko atvažiuoti kiekvieną penktadienį į pamokas.

Didelis darbas sumokinti dainas, režisuoti ir dar rūpintis scenos dekoracijomis, bet Mildred pilna energijos, darbuojasi, rūpinasi, kad viskas eitų sklandžiai.

Prašome ateiti pamatyti "Ramunę", kuri bus suvaidinta lenkų salėje 261 Driggs Ave. Greenpoint — Brooklyne. Bilietai iš anksto tik $1.75, o prie durų — $2.00. Įsigykite bilietus iš anksto "Laisvės" raštinėje pas L. Kavaliauskaitę.

Pradžia 2 val. p. p.

H. F.

Salisbury lankėsi JT Bibliotekoj

Praėjusį antradienį, balandžio 21, Harrison E. Salisbury, "The New York Times" vyr. redaktoriaus pavaduotojas, pagarsėjusių kontroversinių knygų apie Leningrado apsupimą "900 Dienų" ir "Karas Tarp Rusijos su Kinija" autorius, lydimas žurnalisto Almaus Šalčiaus, lankėsi pas Jungtinių Tautų Bibliotekos direktorių prof. dr. Levą Vladimirovą. Apžiūrėjus biblioteką direktorius Vladimirovas svečius pakvietė pietums. Įvairiomis temomis pasikalbėjimo metu buvo paliesta Pabaltijo bei bendrai mažesnių TSRS respublikų raportavimo jo dienraštyje reikalas. Mr. Salisbury nustebo kai kurių nuomone, kad jo dienraštyje jas ignoruoja: tai greičiau yra susidariusių sąlygų išdava.

Redaktorius nuoširdžiai domėjosi šiandieniniu Lietuvos kultūriniu gyvenimu. Maloniai nustebo Vilniaus Universiteto Bibliotekos 400 metų senumu, sakė esąs susipažinęs su poeto-laureato Eduardo Mieželaičio kūryba.

Harrison E. Salisbury išreiškė norą dar šiais metais apsilankyti Lietuvoje.

(ALF)

Tyrinės korupciją Miesto policijoje

Tiek daug skundų ir kaltinimų gaunama, kad New Yorko policijoje klesti korupcija, jog majoras Lindsay nutarė ką nors tuo reikalu veikti. Jis sudarė specialią komisiją iš penkių miesto pareigūnų pravesti platų tyrinėjimą. Tarpe jų yra ir policijos komisionierius Leary.

Skelbiama, kad sučiupti korupcijoje policininkai būsią smarkiai baudžiami. Bet vidutinis pilietis labai abejoja. Juk tokie tyrinėjimai praeityje nieko neduodavo.

Parengimų Kalendorius

Gegužės 3 dieną

Aido choras vaidins operetę "Ramunė."
New National Hall
261-267 Driggs Ave.
Brooklyn, N. Y.

Gegužės 17 dieną

LLD 185 kp. minėjimas Lenino šimtmetinės sukakties "Laisvės" salėje, Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 val. popiet. Dainuos Aido choras, bus filmas iš Lietuvos.

Birželio-June 7 d.

Grupė laisviečių ruošia "Cook-Out" Forest Parke. Prašome tą dieną užsirašyti kalendoriuje.

LDS centro valdybos rinkimai 1 kuopoje

Gegužės 5 d. bus LDS 1 kuopos susirinkimas, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park; pradžia 6:30 val. vakare.

Šis susirinkimas ne eilinis. Šiame susirinkime 1kp. balsuos už kandidatus į Centro valdybą ateinantiems dvejiems metams. Ji rinks ir delegatų iš savo kuopos į LDS Seimą, kuris įvyks šią vasarą.

Pirmoji kuopa turėjo labai pasėkmingą metinį banketą aną dieną. Banketo komisija išduos visą raportą iš šio banketo.

Pirmoji kuopa neturės susirinkimų per birželio ir liepos mėnesius. Yra kuopos narių, kuriems jau dabar laikas pasimokėti duokles. Kad neužvilkti duoklių nemokėjimą, tie nariai turi stengtis atvykti į šį susirinkimą ir pasimokėti duokles.

Esant tokių svarbių dalykų, visi LDS 1 kuopos nariai privalo bandyti būti šiame susirinkime.

LDS 1 kp. sek. **A. Gilman**

Fort Benning, Ga. — Teisėjas atidėjo iki rugpiūčio 24 dienos bylą prieš karininką Calley, kuris yra kaltinamas nužudymu daugiau kaip 100 civilinių žmonių Pietų Vietnamo kaime Songmy.

IŠNUOMAVIMAS

Turiu išnuomavimui kambarius — vyrui ar moteriškei, vieną ar du kambarius. Visi įtaisyti su rakandais ir parankumais.

Galite kreiptis telefonu vakarais. Vieta arti visų transportacijų. Tel. 827-9148.

(29-32)

UŽSISAKYKITE

Knygas, Žurnalus ir Plokšteles

IŠ LIETUVOS

Per mus galite užsisakyti arba užsiprenumeruoti įvairius žurnalus, laikraščius, knygas ir plokšteles.

UŽEIKITE Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ,

rasite didelį pasirinkimą įvairių žurnalų, knygų, laikraščių už prieinamą kainą.

Four Continent Book Store

156 5th Avenue -:::- New York, N. Y.

Telefonas: CH 2-4500

Prašykite mūsų katalogo.
Galite užsakymus siųsti per paštą.